

NAŠE glasilo

LETNIK XXXVIII
DECEMBER 1991

SREČNO, ZDRAVO IN USPEŠNO 1992

Na sliki: INTERIER ZAGREB, prenovljen v letu 1991

Način smotrnega izkoriščanja lesa ni v velikih, vendar ne pravilno prebranih količinah, temveč v sprotnem sortiranju vsake deske in ploha. Se pravi, žaganje lesa za vnaprej določene izdelke. To pa ni mogoče, če delavec ob vsakem odrezu ne vidi, kakšna kvaliteta se mu ponuja.

Nova enolistna tračna žaga (ob našem obisku konec novembra še ni redno obratovala) bo omogočala natančen razrez lesa po kvaliteti. Delavec ob stroju pa bo moral biti v to vključen vsako delovno minuto.

V PE 8 je letos postavljena nova dvojna prižagovalka, ki poleg te osnovne operacije opravlja še dokončevalna dela, kot je kroženje robov, utorjenje, brazdanje in podobno.

Stroj je zelo hitro nastavljen, saj je mogoče širino hitro spremeniti in točno nastaviti v zelo kratkem času. Seveda pa je dober učinek na stroju pogojen z dobrimi delavci, kvaliteta posamezne operacije pa je odvisna tudi od pravilne nastavitve rezil in odnosa na debelino polizdelka.

Softforming ali mehka obdelava robov je pri sodobnejših, bolj oblikovanih polizdelkih nujna proizvodna naprava. Na to, 14 metrov dolgo robno linijo, je mogoče oblikovati razne zaokrožene robove, tudi polkrog na polizdelku 60 mm debeline. Prav tako je mogoč nalep masivnih nalepkov do 15 mm. Najenostavnejši pa je seveda raven rob, ki ga delavci furnirajo na priloženem posnetku.

Novi stroj stoji v strojnem oddelku PE 8.

Leto '92 mora biti boljše!

"Pričela se je bitka za kruh". S temi besedami sem pričel lanskoletni uvodnik. A v letu 1991 ni šlo samo za to bitko. Doživeli smo celo vojno. In padec življenjskega standarda, kot ga ne pomnijo sedanje generacije.

V prihodnost zrem z realnim optimizmom. Slovenija je samostojna, pričela je voditi svojo ekonomsko strategijo. Res dokaj neuko, pa vendarle svojo. Nikogar ni več izven nas, na katerega bi se izgovarjali.

Kako smo poslovali letošnje leto? Začetek leta je bil dokaj soliden. Do pričetka vojne v Sloveniji smo bili z rezultati gospodarjenja zadovoljni. Toda vojna je prinesla spremembe. Pričele so se težave, najhujše sedaj ob vojni na Hrvaškem. Upali smo, da vse to ne more biti res. Vendar človek je zamenjal stroj z orožjem. Začel se je gospodarski kolaps.

STOL se je obrnil na tuje trge. Uspelo nam je najti nove kupce. Položaj pa je kljub temu vsak dan težji. Naročil je vedno manj, preskrbljenost s surovinami in repromateriali pa vsak dan slabša. Kaj storiti, da bo prihodnost boljša?

Spreminjamo organiziranost. Z ustanavljanjem podjetij znotraj STOL-a smo konec lanskega in v začetku letošnjega leta pričeli z usmerjeno decentralizacijo podjetja. Analize kažejo, da smo bili pri tem uspešni. Zato z njo nadaljujemo. Ustanavljamo profitne centre, v njih združujemo proizvodne, nabavne in prodajne funkcije. Uvajamo nove programe in kadrovsko prenavljamo podjetje.

Osnovni cilj, ki ga želimo doseči, je maksimalna uspešnost. Hkrati pa zmanjšati rizike, ki so v tem trenutku preveliki. Z dogovorjenimi organizacijskimi oblikami želimo doseči močnejšo samostojnost posameznih poslovnih enot STOL-a, jim dati večja pooblastila in večjo odgovornost. Centraliziramo le najnujnejše funkcije, razvojno in organizacijsko strategijo, poslovanje z denarjem, personalno funkcijo ter kontrolo sistema. STOL d.d. postaja podjetje - korporacija.

In kakšne so naše perspektive?

Začetek leta 1992 bo izredno težak. Toda leto 1992 nasploh bo boljše. Mora biti boljše!

Boris Zakrajšek
Glavni direktor STOL d.d.

STOL s perspektive tehničnega sektorja

Po mojem prihodu v Stol v začetku oktobra, se je začelo obdobje spoznavanja in vključevanja v problematiko firme.

V tem času sta se poleg normalne proizvodne problematike dogajanja še dva bistvena segmenta in sicer decentralizacija Stola v smislu formiranja profitnih centrov in priprava planskih dokumentov za leto 1992.

Cilji vseh dogajanj so zmanjševanje vseh vrst stroškov, večja učinkovitost, oziroma večja profitabilnost celotnega sistema Stola. Tehnični sektor mora pri teh ciljih odigrati učinkovito vlogo in to na vseh področjih, katere pokriva.

Zaradi obširnosti problema bom v tem sestavu prikazal samo najpomembnejše, kar pa ne pomeni, da je neomenjena problematika dru-gorazrednega značaj.

Proizvodnja po posameznih PE ima veliko specifičnih problemov. Če se osredotočimo na tiste, ki so podobni, potem je potrebno navesti sledeče:

- slabša izkoriščenost kapacitet in s tem velika izguba na stroške dela,

- slaba kontrola nad izbiro materiala,
- nepopolna kontrola kvalitete,
- podvojenost nekaterih tehnologij,
- prevelika težnja po tem, da moramo čim več izdelati v lastnih proizvodnih obratih,
- proizvodni režim ni vsklajen racionalno, z ozirom na porabo energije,
- kadrovska sestava še vedno ni na zadovoljivem kvalifikacijskem nivoju.

Proceduro za razrešitev teh problemov bo potrebno začeti takoj in sicer na sledeči način:

- normativna dokumentacija za proizvodne čase in materiale bo dopolnjena tako, da se jalovi časi ne bodo prelivali v izdelovalni čas, da bo izraba materiala natančno opredeljena. Na ta način bomo lahko izdelali takojšnjo pokalkulacijo - stroškovni obračun za posamezne artikle, ter tako omogočili večjo informiranost prodajni službi,

- ponovno je preveriti koncept kontrole kvalitete in razmisliti o načinu uvedbe evropskih standardov ISO 9000 in stalnim nadzorom nad njihovim izvajanjem,

- nadaljevali bomo s specializacijo PE tako tehnološko kot programsko,

- razvijali bomo kooperacijske tokove in s tem soočili del naše proizvodnje s

konkurenco že v fazi izdelave polproizvodov,

- takoj bomo uvedli dvoizmensko delo na način, da bomo znižali vršno porabo energije,

- procedura izboljšave kadrovske sestave že teče in se bo samo intenzivno nadaljevala.

Problemi, kateri se še pojavljajo po PE, so predvsem vezani na slabšo zasedenost proizvodnje, na tehnološko in prostorsko problematiko, na pomanjkanje kvalitetnih materialov in na splošno zmanjševanje večjih serij. Vsi ti problemi so posledica zaostrovanja tržnih razmer, predvsem na domačem ali boljše bivšem jugoslovanskem trgu. Ti problemi v bodoče ne bodo manjši, zaradi tega bo potrebno realizirati večjo prilagodljivost novim razmeram, kar pomeni postaviti tako organizacijo in tako tehnologijo, da bomo parirali tem tržnim spremembam. Po posameznih službah znotraj teh sektorja, je specifična problemov preobširna za ta članek. Naj omenim samo nekatera. Nabavna problematika se je s splošno Jugoproblematiko precej zaostрила. Cilj nabave je bil, preselitev nabavnih poti iz konvertibilnega področja na domače dobavitelje. V tem momentu ugotavljamo, da se nam domače tržišče močno oža in da ni pričakovati zmanjšanja uvoznih repro materialov. Z uvajanjem profitnih centrov bodo tudi v vzdrževalni službi spremembe. Del tekočega vzdrževanja se bo preselil v profitni center. Tako zmanjšano službo pa bi lahko združili s službo investicij, kar pomeni nadaljno racionalizacijo kadrov. Organizacijske spremembe bodo nastale tudi pri tehnološki pripravi, planerjih, pa tudi v razvojno programski službi. Vse te spremembe pa bodo realizirane vzporedno z organiziranjem PC-jev.

Pri programskih opredelitvah smo si zadali cilje, kateri nam omogočajo obdržati dobro pozicijo na tržišču, pri tem biti čim bolj specializiran in obenem znotraj posameznega programa ožiti asortiman standardnih artiklov. Dodatno vodilo je razumno dvigovati cenovne razrede in vse raznovrstne variante posameznih programov obravnavati kot posebna naročila. Po posameznih programih so gibanja sledeča:

- Pisarniški ref. programi

Program City in Studio bo verjetno v letu 1992 zmanjševal obstoječa programa. Izvedli bomo posodobljen "A" program in razvili nov referentski program srednjega cenovnega razreda.

- Kabinetni pisarniški program bo ponudbeno povečan za serije Luna, Argos in Omega in nekatere nove programe, namenjene za LB.

- Pri vrtljivih stolih je v izdelavi sistem

POSLOVNI ODBOR SE JE TUDI LETOS TEDENSKO SESTAJAL, UGOTAVLJAL POSLOVNE RAZMERE ZNOTRAJ IN ZUNAJ MEJA REPUBLIKE SLOVENIJE, PRAV POSEBNO PA O ŠTEVILNIH IZREDNO POMEMBNIH ZADEVAH V STOLU. GO-SPODARSKE ODLOČITVE SO SE S ŠTEVILNIH DRUGIH FORUMOV PRENESLE PRAV NA POSLOVNI ODBOR. DELO TEGA ORGANA JE ZELO OBSEŽNO IN ZAHTEVNO: PROIZVODNJA, FINANČNE, RAZVOJNE, KADROVSKE IN ŠE CELA VRSTA DRUGIH ZADEV, OD KATERIH JE ODVISNO NAŠE USPEŠNO DELO, ZASLUŽEK, OBSTOJ IN NADALJNA STOLOVA PERSPEKTIVA.

Status. Ostali programi bodo doživeli nekatere dopolnitve v svrhu boljše funkcionalnosti ali pocenitve.

- Klubski fotelji bodo dopolnjeni z dvojje novih modelov.

Predelane stene in omare bodo spremenjene v svrhu pocenitev in pa tudi dopolnitev, saj Stol trenutno nima sistema sten s kvalitetno zvočno izolacijo in primernimi požarnovarnimi razredi.

- Razvoj lesenih stolov bo šel v smer opremljanja javnih objektov in to predvsem za izvozna tržišča.

- Pri dodatni opremi naj omenim program Hansa, italijanska svetila, Dudly programa z lastnim programom map.

Pri vseh teh programih je potrebno omeniti še dvojje - postopno opustitev vseh neidočih programov in pa dejstvo, da nam bo tržišče dodatno narekovalo nove izvedbe, h katerim bo potrebno zelo pozorno pristopiti.

V letu 1992 uvajamo tudi dva nova programa s področja, na katerem Stol do sedaj ni sodeloval. To sta programa predelave aluminija za gradbeništvo in pa program opremljanja trgovinskih lo-kalov vseh vrst.

Terminsko bosta programa pričela s proizvodnjo v marcu 1992. Pričakujemo, da bosta oba programa polno funkcionirala do konca maja in da bosta skupno zaposlovala največ do 100 zaposlenih. Večino zaposlenih bomo angažirali iz kapacitet znotraj Stola. Pri polnem poslovanju bosta programa dosegala do 20% sedajšnje finančne realizacije Stola.

Investicijsko vlaganje v letu 1992 bo predvsem v funkciji tistih programov in tehnologij, katere dajejo najboljše ekonomske rezultate. Povedati je potrebno, da želje dosegajo vsaj petkratni Stolov investicijski potencial, kar pomeni, da jih bo potrebno močno skrbeti. Procedura preverjanja potreb še traja in bo končana v začetku decembra. Pri tem je potrebno izraziti zadovoljstvo, da je Stol v preteklosti dokončno razrešil problem energije tako, da se sedaj lahko v večji smeri posvetimo tehnologiji, informatiki in vlaganju v obdelavo tržišča.

Ta sestavek vsekakor ne zajema vse problematike iz teh sektorja, vsebuje pa vsklajena mnenja na področju, katerega pokrivalo. Prepričan sem, da bomo z realizacijo teh in vseh ostalih nalog pripomogli k rasti kvalitetne in ekonomske moči Stola.

Marjan Urh

Program Omega je pohištvo izredno čistih linij in sodobnega izgleda. Robovi so posneti poševno in noga mize je oblika črke U.

Prejšnja leta je odšlo iz Stola v pokoj veliko delavcev. Letos se je stanje spremenilo.

Slika upokoјencev, katere smo povabili na kratko slovesnost, je stara deset mesecev (19. 2. 1991).

V skupini, ki je prenehala z delom v tistem obdobju, so bili: Kopušar Katarina, Ravnikar Roman, Kürbus Avgust, Ocvirk Štefaniya in Osolnik Angela iz PE 2; Bertoncelj Peter iz PE 3; Štefin Janez, Polak Angela, Selko Anton, Repenšek Stanislava, Kropar Marija, Horvat Bernarda, Modic Anton in Grašinar Mihaela iz PE 4; Berlec Martina, Grgec Vera in Perne Matilda iz PE-5; Peterca Jože in Žibert Cirila iz PE 6; Pivec Anton, Janežič Ciril, Kočar Marija, Horvat Alojzija, Grebenc Darinka in Pibernik Ivan iz PE 7; Kürbus Alojzija, Novak Marija, Hančič Stanislav, Ermenc Ana in Repovž Frančiška iz PE 8; Gašperlin Ivan in Košir Jože iz PE 9; Ocvirk Franc, Pohlin Ana, Obolnar Franc, Strojanc Franc, Benkovič Ana, Petek Marija, Koželj Marija, Perčič Marija in Glažar Andrej iz skupnih služb, Kveder Stanislav iz vzorčne delavnice, Robič Ana iz ambulante; Zajc Marija, Škerjanc Ivan, Vidmar Amalija, Volčanšek Ivan, Urankar Pavel in Tomc Ivan iz trgovine.

Proizvodne usmeritve

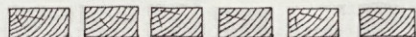
Vloga proizvodnje je v glavnem vedno ista, to je, proizvajati kvalitetno pohištvo s čim manjšimi stroški in v sprejemljivih rokih izdelave. Je pa to zelo lahko zahtevati, težje pa izvesti, ker končni rezultat zavisi od množice udeležencev v procesu, od kvalitete dobavljenih mate-

rirov, spreminjanja razmeram na nabavnem tržišču, od zavesti in stimulacije zaposlenih, od dobre organizacije dela do informacijskega sistema in same konstrukcije izdelkov in z njo povezane tehnologije, kar vse močno vpliva na stroške proizvodnje.

Od poseka drevesa do končnega izdelka je dolga pot in veliko delavcev je vključenih v ta postopek.

Pravilno pripravljen bukov les je dragocen

Čas, ko so bile trgovine s pohištvom vedno premalo založene in so ljudje iz leta v leto razmišljali, kaj bi še spremenili in dopolnili v svojem stanovanju, so minili. Danes je velik problem opremiti nove prostore.

Zadeve na tej relaciji sicer še tečejo, vendar z veliko večjim premislekom.

Na proizvodnjo vpliva spreminjanje organiziranosti, spreminjanje strategije oz. pogoji na tržišču, drobljenje serij, širjenje programov, zahtevne tehnologije, mnogokrat neindustrijski način dela, skoraj "butik proizvodnja". V naslednjem letu bomo morali zlasti paziti na vse vrste stroškov, od proizvodnih materialov, porabljenega časa, energije in vseh drugih stroškov, ki vplivajo na končno ceno izdelkov. V čim večji meri bomo morali odpravljati vse neracionalnosti, ki smo jim priča skoraj vsak dan. Zavedati se moramo, da glavnina stroškov nastane že s konstrukcijo izdelka, nato pridejo vse druge odločitve, ki tudi pomembno vplivajo na proizvodne stroške. Vsak udeleženec od razvojnika, preko tehnologa in planerja do operative, da svoj prispevek k racionalni ali neracionalni proizvodnji. Ob tem niso izvezeti niti referenti v prodaji ali vodilni delavci s svojimi odločitvami. Nabava pa ima zlasti velik pomen s potrebno hitrostjo, fleksibilnostjo in da usteže proizvodnjo v čim krajšem času s kvalitetnim materialom. Ugotavljamo, da smo za evropske razmere še vedno veliko podjetje, saj je takih v Evropi v lesariji le malo. Podjetje v Nemčiji zaposluje povprečno 100 delavcev, v Italiji pa so ta povprečja še precej nižja. Vendar je v drugih državah močno razvita specializacija.

Strategija podjetja je glavni činitelj, ki organizaciji kot celoti zagotavlja zaokrožen in usklajen načrt dela. Ena poglobljenih nalog strategije je, definirati poslovna področja, s katerimi se podjetje ukvarja ali namerava ukvarjati. Končni cilj podjetja je, da si pridobi dolgoročno konkurenčno prednost pred glavnimi tekmeci pri vseh svojih poslovnih dejavnostih.

Osnovna strategija Stola je znana, to je usmeritev v opremljanje poslovnih prostorov, to je predvsem pisarniškega pohištva.

Danes je industrija pisarniškega pohištva praviloma visoko specializirana dejavnost. Stol se taki usmeritvi šele postopno prilagaja ali pa ga včasih tržne razmere ali gospodarski ukrepi prisilijo, da to svojo osnovno strategijo korigira ali začasno spreminja, kar je za proizvodnjo težko sprejemljivo. Praviloma se ugotavlja, da je položaj industrije pisarniškega pohištva boljši, kot položaj stanovanjskega ali druge pohištvene industrije.

Zato se bo Stol moral boriti s konkurenco, zlasti tisto prek meje. V Stolu še nismo dovolj prilagojeni novi poslovni strategiji v tej smeri, da bi poslovali

racionalno in učinkovito. Zaradi zatečenega stanja, ki je posledica razvoja Stola v različnih obdobjih, še nismo v stanju, da bi bili konkurenčni zahodni Evropi, ki posluje v tržnem sistemu že dolgo časa. Naša konkurenčnost bo odvisna od naše hitrosti prilagajanja zahodnemu sistemu in obvladovanju vseh vrst stroškov, uvajanja sodobne tehnologije, višjega kvalifikacijskega nivoja zaposlenih in s tem povezane kvalitete vseh vrst izdelkov in storitev.

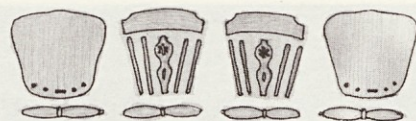
Proizvodni program ali obseg artiklov ali uslug, ki jih nudimo kupcem, je zelo pomembna zadeva, ki je povezana s smotno organizacijo dela. Stolov proizvodni program poznamo in vemo, da je zelo širok. S tem je malo manj podvržen riziku na trgu, nosi pa s seboj vse neracionalnosti, improvizacije, praviloma majhne serije in s tem slabšo produktivnost, skratka težjo obvladljivost proizvodnje, tako glede kvalitete, kot tudi rokov izdelave.

Ker se Stol v zadnjem času močno spreminja, tako programsko, kot kadrovske in organizacijsko, se moramo pripraviti na ponovne reorganizacije, katerih cilj bo ustvarjanje večjega profita in kontrola nad stroški in optimalno zasedenostjo kapacitet. Krepi moramo teamsko delo med sektorji, hitrejše prilagajanje potrošniku ter voditi take organizacijske procese in kadrovske politike, ki bo spodbujala osebno iniciativo, nagrajevala podjetništvo ter uspešnost posameznikov in skupin. Zaradi vedno zahtevnejših programov v manjših serijah ali celo "unikatih", bomo potrebovali več kvalificiranih in dobrih mizarjev ter drugih strokovnjakov, ki bodo sposobni organizirati tako proizvodnjo. Glede na izobrazbeno strukturo, ki je v proizvodnji precej nizka, bomo morali to postopno izboljšati. Glede na velike spremembe pri odhodih delavcev v zadnjem času, se nam izobrazbena struktura ni še nič izboljšala. Usposobljenost zaposlenih bo potrebno prilagoditi zahtevam širokega proizvodnega programa, inženirinskemu načinu dela in zahtevni kvaliteti, če se hočemo primerjati z evropskimi podjetji.

Prva naloga v prihodnje nam mora biti zapolnitev proizvodnih kapacitet, ki so bile sedaj premalo izkoriščene. Rezerve imamo še precejšnje, vendar pa je omejitev v vedno manjšem trgu, ki se je omejil v glavnem na Slovenijo. Izhod je izvoz, zato je iskanje novih prodajnih kanalov, da se zapolni proizvodnja, prioriteta naloga. Produktivnost dela je v tesni vezi z zasedenostjo kapacitet,

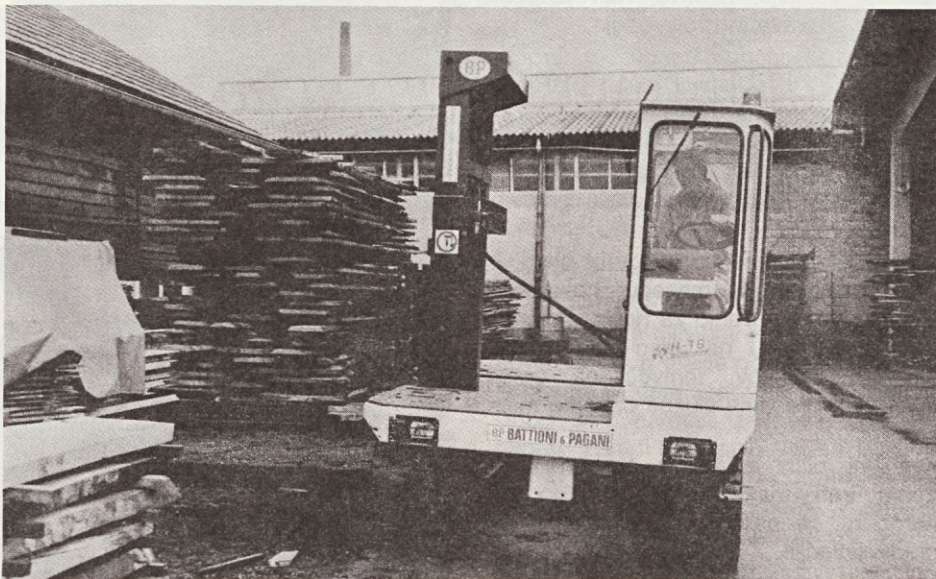
velikostjo serij, pripravljenostjo tehnične dokumentacije, pravočasne dobave materialov, dobre organizacije dela, delovne discipline in motiviranosti za delo. Produktivnost dela se ne bo izboljšala, dokler ne bomo ustvarili vseh pogojev, da se ta lahko premakne v pozitivno smer.

V letu 1992 mora biti cilj vseh zaposlenih, da vsak na svojem področju naredi vse, kar se od njega zahteva in za kar je po

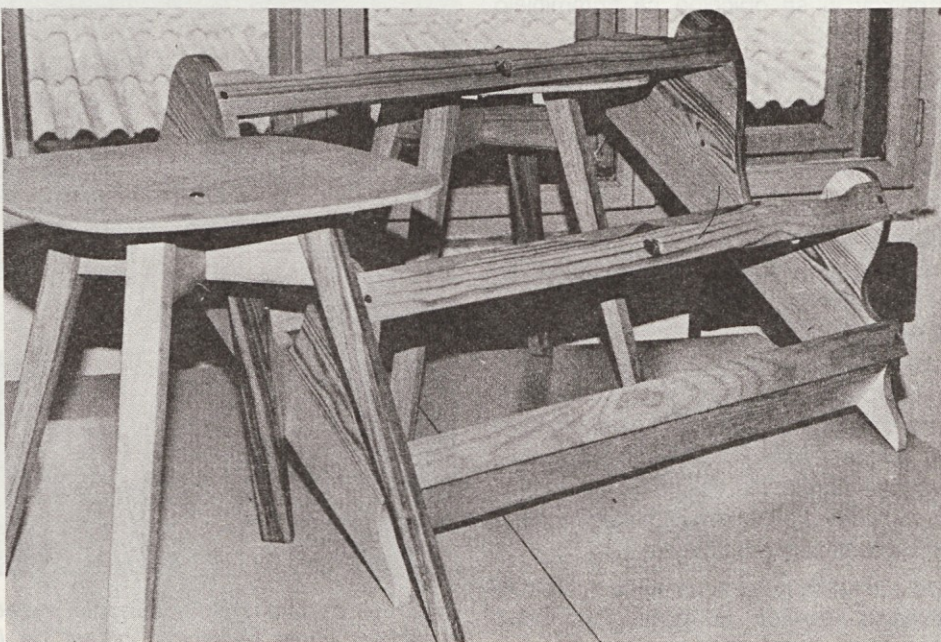
svoji funkciji zadolžen in pripomore, da se voz, ki se imenuje Stol, premakne navzgor in da ne bo vozil le v krogu. Mednarodna situacija nam ni naklonjena, zato moramo narediti vsaj tisto, kar znamo in zmoremo.

Matjaž Drčar

Najtežji je svež les. Bukove deske in plohi spadajo v še prav posebno skupino. Po načinu primarne obdelave lesa, ki ga pripravljajo naši strokovnjaki, v prihodnje ne bo več toliko ročnega prekladanja lesa.

Prevoz zlogov lesa smo v Stolu že pred leti pričeli opravljati z viličarji. Ta viličar je prišel v Stol letos. Posebnost tega delovnega stroja je, da je izredno praktičen in je z njim prijetno delati.

Ko se mlad človek uči za mizarja, mora spoznati, kaj vse mu nudi njegov osnovni material - les. S kakršno ljubeznijo bodo mizarjeve roke les obdelovale, takšni bodo tudi izdelki.

Planiranje proizvodnje

Planiranje pomeni predvidevanje bodočih dogodkov. Cilj planiranja je v čim krajšem času z minimalnimi stroški izpolniti naročila prodajne službe.

V Stolu izdelujemo operativne plane planerji, ki imajo delovna mesta v poslovnih enotah. Pri samem planiranju uporabljamo informacije, ki jih dobimo s sektorja prodaje, nabave, razvoja, tehnološke priprave in proizvodnje.

Planiranje se prične z dospetjem naročila iz prodaje v pripravo dela. Naročilo planerji razvrstijo v plane tistih poslovnih enot, ki izdelujejo naročene artikke. Planer rokavno spremlja izdelavo naročenih artiklov, do oddaje v skladišče gotovih izdelkov.

Imamo letne plane, to so grobi plani. Z njimi običajno v mesecu novembru planiramo proizvodnjo za naslednje leto. Ta plan v Stolu ne temelji na fiksnih naročilih izdelkov, temveč na predvidevanjih prodajne službe oziroma marketinga.

Kvartalni plani zajemajo časovno obdobje treh mesecev in temeljijo na naročilih, če naročil ni dovolj, pa na predvidevanjih.

Mesečni plani temeljijo na realnih naročilih prodaje, ker pa se potrebe prodaje včasih hitro spreminjajo, s temi plani planiramo primerne poslovne enote in izdelavo polizdelkov.

Deset dnevni in tedenski plani so plani, s katerimi planiramo montaže končnih izdelkov in se običajno ne spreminjajo več.

Pri naročilih z izredno kratkimi dobavnimi roki, si pomagamo z dodatnim planiranjem proizvodnje ali menjavo vrstnega reda izdelave naročenih artiklov, če je to možno.

Včasih so mislili, da se da vnaprej splanirati prav vsak najmanjši del proizvodnje. Danes vemo, da se to ne da. Določeno iniciativo in samostojnost odločanja pri planiranju moramo prepustiti mojstrom in delavcem. Vsi v proizvodnji moramo poznati izdelek, ki ga izdelujemo in njegovo funkcijo. Planiranje in proizvodnja morata biti najtesneje povezana, zato mora pri izdelavi in pregledu plana sodelovati tudi obratovodja.

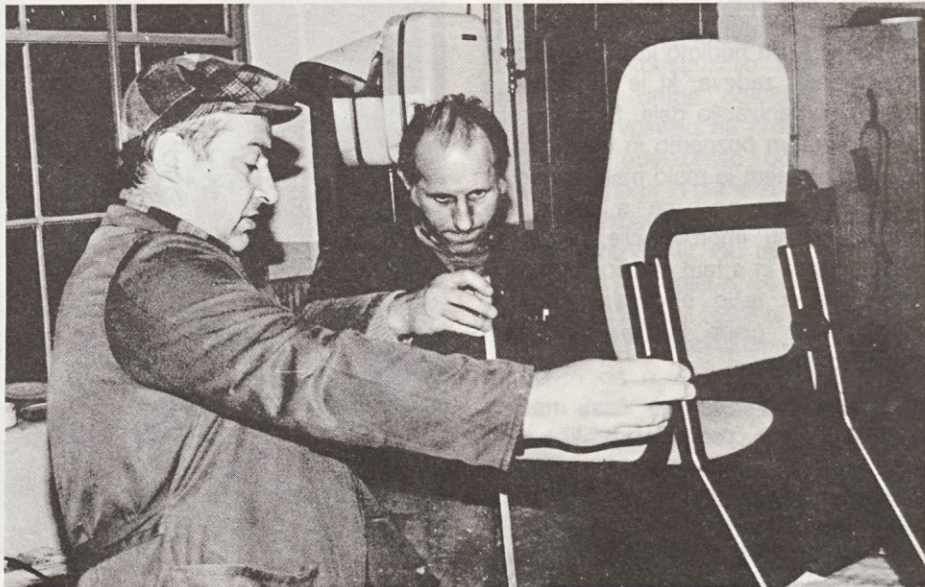
Delo je toliko lažje, koristnejše in produktivnejše, kolikor je bolje predhodno proučeno, pripravljeno in planirano.

Pri planiranju uporabljajo planerji računalnike, terminale in tiskalnike. S temi pripomočki planov računa planer za-

sedenost kapacitet na strojih, pretočne čase, izpiše količine in vrste potrebnih materialov za izdelavo serije izdelkov, pregleda količine materialov v skladiščih, planira število delavcev in število ur dela, ozka grla, začetni in končni rok določenih operacij, kontrolira porabljene ure in material za določen delovni nalog. S

pomočjo računalnika se izpiše tudi vsa delovna dokumentacija.

Delo planerja je vedno dinamično, planer mora biti komunikativen, iznajdljiv, natančen, hitro mora prenašati informacije iz prodaje v proizvodnjo, dobro mora poznati proizvodnjo, tehnološko pripravo in nabavo materialov. V Stolu dobivamo

Vzorec mora biti narejen točno in kvalitetno. Ljudje z dolgoletnimi izkušnjami pristopijo k delu povsem drugače kot mladi delavci.

Tudi starejši pa moramo priznati, da se vsak dan srečujemo z nečim novim, kar je treba budno spremljati in sproti osvojiti.

Včasih je treba v vzorčni delavnici narediti kak poseben izdelek. Osnova je načrt in razlaga vodje delavnice, potem pa je treba poseči po materialu in pričeti z delom.

Začetne operacije dopolnjujejo nove. Vseskozi pa je treba imeti budno oko, spretno roko in pripravljenost za sodelovanje.

Nekaj iz vsakdana

Ni enostavno izbrati temo, ki bi ob eni izdaji Glasila v letu bila tako zanimiva, da bi jo bilo vredno predstaviti bralcem, sodelavcem. Vendar se mi je utrnila misel, da bi bilo morda zanimivo vedeti, kako smo prišli do posla, za katerega vem, da je pomemben in ki nam v teh težkih recesijskih časih, tudi nekaj pomeni v Stolovi proizvodnji. Zato tokrat ne bom opisoval dela v tehnološki pripravi, ki jo ta čas vodim, pač pa o Voku.

Naj takoj pojasnim, da je imel Stol s firmo Voko že preje dolgoletne poslovne stike, ki v resnici niso bili ne vem kako živahni, saj smo sem in tja sodelovali nekaj na področju pisarniških programov, organizacijskih sredstev in zadnja leta na področju predelnih sten.

Pomembni ljudje v Voku so torej v grobem vedeli za proizvodnjo na Duplici. V zadnjem času je tudi s Stolove strani bila jasno izražena pripravljenost za konkretne posle s to firmo. Ob pridružitvi nekdanje Vzhodne Nemčije k Zvezni republiki Nemčiji, se je pričelo odpirati tržišče za cenejše pisarniške programe, ki jih Voko do tedaj ni nudil.

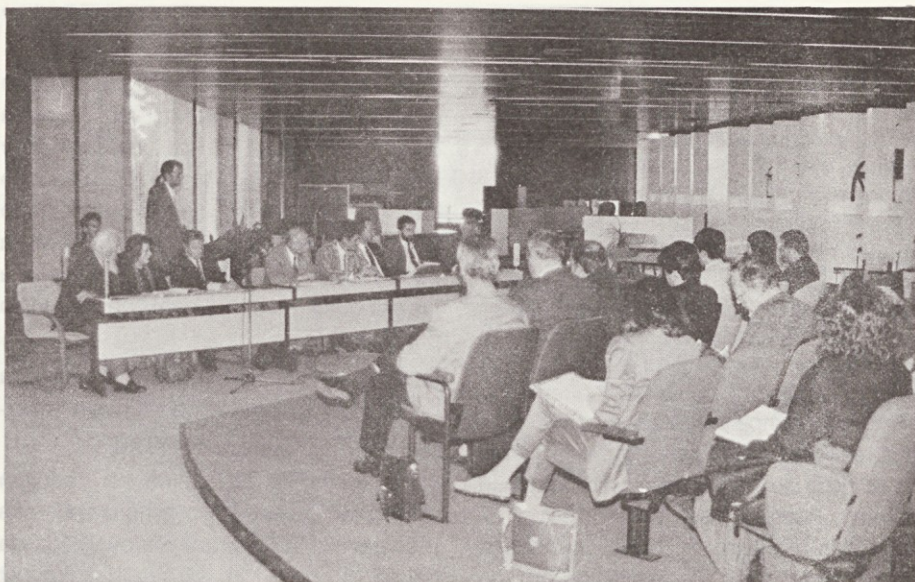
Njihova komerciala je torej ugotovila, da tega segmenta tržišča s svojo proizvodnjo ne bodo mogli pokrivati. Kapacitete so izbrali v bivši Vzhodni Nemčiji. K sreči jim tam niso znali dovolj kompleksno ustreči. Iz tega razloga so se odločili za Stol.

vedno bolj razdrobljena naročila, vedno več je nestandardnih naročil, naročil majhnih inženirskih del, programi, ki jih izdelujemo, so zelo obširni in se delajo v več poslovnih enotah. Planiranje je zahtevno delo, ki je običajno skoraj neopazno, če pa pride do napak, so te takoj vidne.

Običajno se slabo planiranje odraža v tem, da ni materiala za delo, da se proizvodnja ne drži plana ali da se referenti prodaje menijo s proizvodnjo mimo planerja. Vzroki slabega planiranja se pričenjajo že veliko prej in so posledica slabe organizacije dela v vseh predhodnih in kasnejših fazah od naročanja, razvoja do odpreme.

Organizacijo dela bo potrebno izboljšati v vseh segmentih dela v Stolu, v to nas sili vedno večja konkurenca na trgu in usmerjenost v izvoz, kjer je potrebna boljša kvaliteta dela.

Danilo Petarčič

Srečanje arhitektov v Stolu.

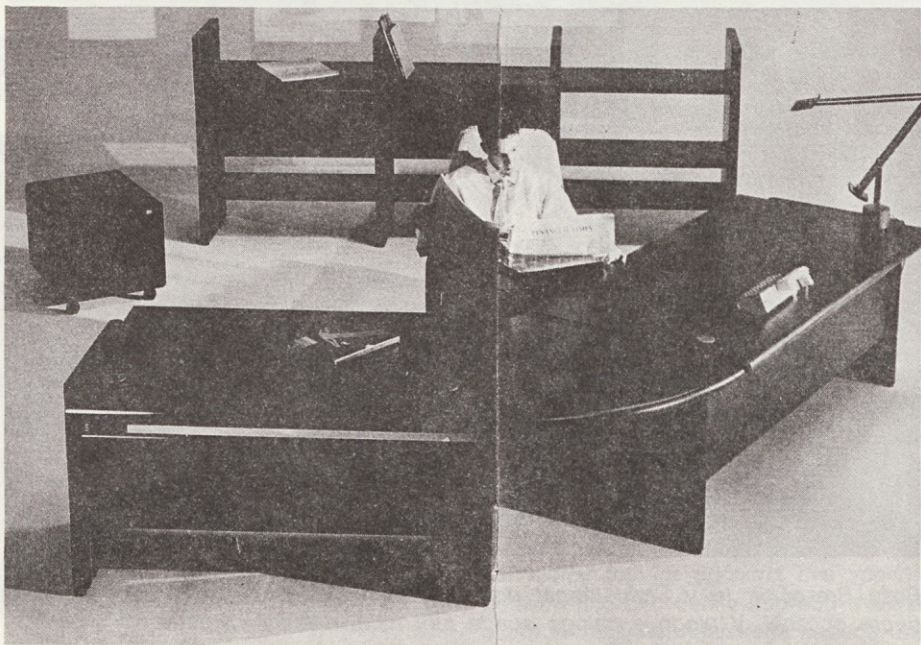
Pogovor o oblikovanju znotraj in zunaj meja R Slovenije.

Spomladi sta torej gospoda Zakrajšek in Štefula podpisala pogodbo o poslovnem sodelovanju s fa. Voko.

Konec marca letos sva s kolegom gospodom dipl. ing. Kolečo opravila prvi operativni obisk v tej tovarni. Pokazali so prototipe izdelkov. Že po dvakratnem obisku njihovih ljudi v Stolu, smo se sporazumeli za cene. Dali so prvo naročilo za objekt Senftenberg in delo je steklo. Konec maja smo že odpremljali prve, ne tako majhne, količine pohištva v demontiranem stanju. Že meseca junija so pri Voku ugotovili, da je zanje cenejša montirana izvedba pohištva kljub trans-

portu. Spet je bilo potrebno pripraviti vse nove načrte in druge dokumente. V TPD je bila za ta dela zadolžen g. E. Purkart. Dobili smo naročila za nekaj mesecev naprej. Zaradi izkazanih velikih Vokovih potreb smo v poletnem obdobju in tudi še v jeseni delali dvojne serije v strojnih oddelkih. Vedno je bilo zanje vsega premalo. V poznem jesenskem času se je pričelo zatikati pri odpremah. Ves čas je bila pri teh poslih največja težava neusklajena dobava repromaterialov. Enkrat je Voko nečesa preveč poslal in

Nadaljevanje na str. 10

Gornji program se imenuje Delta. Pohištvo po izgledu in praktičnosti spada v prvo vrsto.

Delati v takem okolju je prijetno.

drugega premalo, drugič smo mi kaj narobe naročili ali celo globoko založili na skladiščnih policah in kasneje našli. Resnici na ljubo je bilo večina težav zaradi nereda s strani Voka. Ob tem naj povem, da je do sedaj te posle pri njih operativno vodila ena oseba. Na nič kolikokratno urgenco so ljudje pri Voku spoznali, da se na tak način ne bo dalo več delati. Oni so imeli polna skladišča izdelkov, pri nas pa tudi. Ob tem niso mogli odpremljati pohištva kupcem, ker niso imeli kompletnega asortimana.

Dva tedna so urejali naročila in odpreme, da so prišli do kolikor toliko verodostojnih potreb. Postavili so skupino ljudi s tehničnim vodjem, ki bodo v bodoče skrbeli za te posle. Zagotavljajo nam, da bodo naročali v naprej normalne serije na skladišče gotovih polizdelkov, od koder bodo dajali tedenske odpoklice za nekaj tednov naprej. Robo, ki je ta čas še v skladiščih, bodo v veliki meri odpoklicali še v decembru, nekaj tudi januarja 92. Po

zagotovili Voka, bodo torej posli v bodoče tekli normalno.

Pričeli smo z izdelavo furnirane izvedbe pohištva, tako da sedaj ta program delamo v dveh barvah iverala ter v jesenovem furnirju. Ta čas povprašujejo tudi za pohištvo, ki bo namenjeno Svetovni banki v ZDA. Tudi tu kaže, da bodo naročila obsežna. Ob izpadu proizvodnje za Ikeo, nam bo to prišlo prav.

Za drugi kvartal v letu 92 obetajo naročila pisarniških stolov, delno iz naših proizvodnih programov in nekaj njihovih.

Omenim naj še to, da so ob zadnjem obisku v mesecu novembru pri nas predstavniki Voka izrazili zadovoljstvo, da delajo z nami in pohvalili kakovost izdelkov ter poslovnih kontaktov.

S kakovostjo, ki jo torej znamo narediti, ter s korektnimi dobavnimi roki, bomo tudi v bodoče dobivali naročila.

Feliks Škrlep

Videli smo že veliko kmečkih stolov in foteljev. Vidimo jih v tovarni in v trgovinah, revijah, filmih in morda imamo katerega tudi sami.

Gornji fotelj je skupek masivnega sedala, struženih polizdelkov, krivljenega loka in lepo oblikovane pahljače v naslonu.

Tovarni tak fotelj ni problem narediti, ker ima za to strokovnjake in vrsto orodij in priprav. Prav tako izdelava ni problem dobremu vzorčnemu mizarju.

Precej drugače bi se pa ob takem delu počutil kak mizar, ki se je doslej ukvarjal le z izdelavo ostrorobnega ploskovnega pohištva.

Nabava in prodaja lesnih tvoriv

Spremenjeni pogoji gospodarjenja zaradi drugačnih sprememb in prehoda na tržno gospodarstvo zahtevajo drugačno ob-

našanje, delo in mišljenje, kakor smo ga bili vajeni doslej. Te spremembe se močno odražajo tudi pri nas na področju

Božo Brezočnik je v Stolu komaj dobrega pol leta, vendar je v tem času Stol dobro spoznal. V njegove naloge spada tudi nabava lesnih tvoritev.

S prvim decembrom je prevzel delo direktorja profitnega centra naše primarne proizvodnje. S sodelavci je izdelal načrt boljše in kvalitetnejše predelave lesa, ob kateri bi bilo porabljenih tudi manj izdelavnih ur. Obsežni načrt bi uresničili do leta 1996, začetek pa je tudi v praksi že napravljen.

nabave in prodaje lesenih tvoriv.

Posebno drastično so se spremenile razmere na področju nabave hlodovine in to bukove, katera je za našo tovarno osnovna surovina za zagotavljanje naših potreb po žaganem lesu in za luščenje. S prehodom na tržno gospodarjenje smo pri hlodovini prešli iz nabave po napadu po povprečnih cenah na prevzem po kvaliteti, kar pa zahteva spremembe pri dobaviteljih, kakor tudi pri nas, predvsem pri obvladovanju strokovnosti.

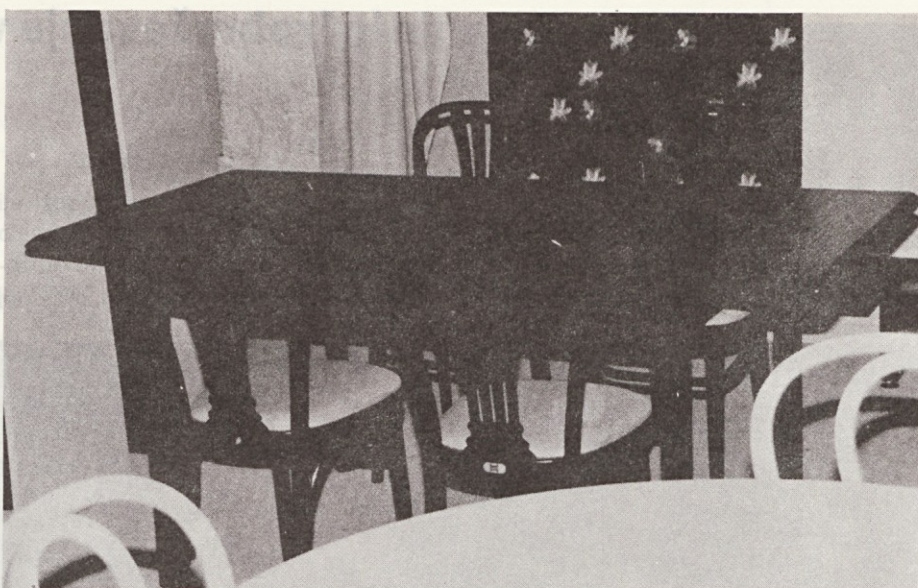
Spremembe v sistemu gospodarjenja z gozdovi in razpad dosedanjega sistema gozdarstva brez usmeritve v bodoče, je povzročilo na trgu kaos, ne pa ponudbo in povpraševanje, kot osnovo tržnega sistema. Pri tako močno razviti lesni industriji v Sloveniji in pojavov velikega števila malih lesnih trgovcev in privatnikov, se je ponudba močno razdrobila. Moratorij na sečnjo v gozdovih in zavlačevanje pri sprejemu zakona o

gozdovih in zakona o denacionalizaciji, pa je dodatno izločilo iz proizvodnje lesa 20-30% gozdov Slovenije. Politične spremembe in vojna v bivši Jugoslaviji, so zaprle vrata nabave hlodovine na Hrvaškem in v Bosni. Vse to je narekovalo hitra prilagajanja in povezavo z novimi dobavitelji, ki so se pojavili na tržišču celotne Slovenije. Prav tako že navezujemo poslovne odnose tudi izven Slovenije, predvsem na vzhod - Madžarsko in Češkoslovaško, kjer vidimo možnosti nabave bukove hlodovine.

Zaradi navedenih sprememb se pri nas v Sloveniji ocenjuje, da se je posek lesa zmanjšal za 30%, pa še to se je razdrobilo na več dobaviteljev. Prav tako je močan izvoz, predvsem v Italijo, saj se je Italija v večini oskrbovala z bukovno hlodovino iz bivše Jugoslavije. Sedaj ji je ostala kot možnost dobav le Slovenija.

Pomanjkanje hlodovine je povzročilo tudi manjšo ponudbo furnirnic v Sloveniji. Tako smo se z nabavo furnirjev usmerili v večji meri iz uvoza iz Italije, kjer smo že dolga leta prisotni, v zadnjem času tudi v Ameriko, kjer je ponudba velika, so pa seveda dobavni roki zaradi ladijskih prevozov daljši kot iz sosednje Italije.

Ponudba surovin ivernih plošč domačih - slovenskih proizvajalcev je zadovoljiva. Oplemenitene iverne plošče večinoma uvažamo iz Avstrije, predvsem zaradi dizajna, da lahko zadovoljimo zahtevam naših kupcev, česar domače tovarne zaenkrat ne morejo ponuditi v tolikšni meri.

Lepi stoli in lepa miza so skupaj lep kuhinjski kotic; prostor, kamor se bomo radi vsedli in za trenutek pozabili na vse neprijetnosti.

Cene uvoženih furnirjev in plošč so nižje od domačih do 20%, odvisno od carinskih dajatev. V primeru uvoza zaradi izvoza pohištva smo namreč oproščeni plačila carine.

Z uvozom lesnih tvoriv uravnavamo tudi tržišče, saj bi v nasprotnem primeru zaradi vsesplošnega pomanjkanja lesa za predelavo cene še bolj vrtoglavo rasle.

Pri prodaji lesnih tvoriv smo se usmerili predvsem v izvoz žaganega lesa, ki ga naša tovarna ne potrebuje za lastno proizvodnjo in to ne toliko v deskah, temveč predelanega v elemente.

Pred nami so tudi organizacijske spremembe v tovarni STOL in sicer se

primarni kompleks predelave lesa preoblikuje v profitni center z imenom FAGUS, v katerem bodo združene vse funkcije od nabave, proizvodnje in prodaje. Težkemu stanju navkljub se skušamo prilagajati tržnim razmeram in to ne tako, kot je bilo doslej v navadi z zahtevami po omejitvi uvoza, temveč z dejanskim prilagajanjem tržnim razmeram. Naša naloga je, da tržna gibanja vsakodnevno skrbno spremljamo in izbiramo vsestransko najugodnejše dobavitelje in kupce.

Nikakor ne smemo pričakovati, da bo svobodno tržišče razrešilo vse probleme. Les ostaja strateška surovina, vendar se moramo zavedati, da prihajajo v ospredje vedno bolj druge, splošno koristne funkcije gozda. Zato mora biti predvsem nam, ki imamo vsakodnevno opraviti z lesom, osnovno vodilo, da razpoložljive količine lesa na najracionalnejši način v največji možni meri oplemenitimo v tržno iskanih, visokokvalitetnih proizvodih.

Božo Brezočnik

Pestotnik Niko je mizar. V montažnem oddelku mizarne je lepil lamelirana podnožja za pisarniške vrtljake. Delo mu je šlo dobro od rok. Dejal je, da je v osmih urah potrebno zlepi sto takih krakov, za presežek norme pa še deset ali petnajst odstotkov več.

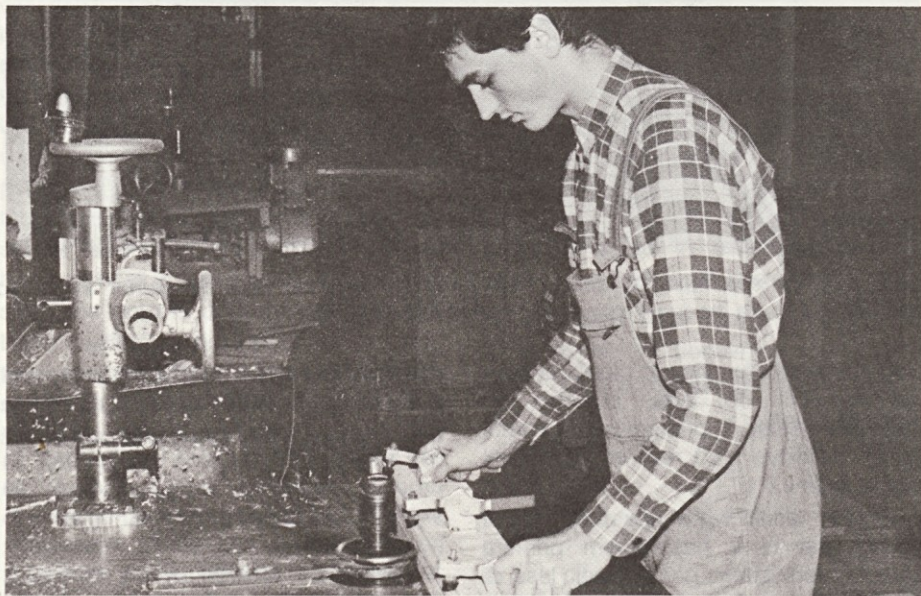

Z direktorjem Interiera Zagreb smo se po telefonu dogovarjali za prispevek v naše Glasilo. Seveda je nanoslo tudi nekaj besed na sedanje stanje na Hrvaškem. Povedal je, da je bil 7. 11., v času, ko sta njihov Interier obiskala dva vodilna delavca iz Stola, dan v Zagrebu dvakrat alarm za možnost letalskega napada. Ne on in ne ta dva naša poslovna delavca v tem času niso odšli v zaklonišče, pač pa so delo nadaljevali v pisarni, ker ga sicer v določenem času ne bi mogli končati.

Zaposlovanje in izobraževanje v letu 1991

Leto 1991 je leto velikih družbenih sprememb, to je leto osamosvojitvenih prizadevanj R Slovenije, je leto vojne, je leto razpada Jugoslavije, je leto Malo

je generacij, ki bi imele "srečo" doživeti toliko sprememb v enem letu, a malo tudi, da bi bile priča takim grozodejstvom, kot naša generacija. Ni torej

Tudi mizarji se pri rednem vsakodnevnem delu srečujejo z zahtevami proizvodnje. Boštjan Hribar, fant iz Kamnika, je na miznem rezkarju obdeloval masivne ročaje. Z Boštjanom smo se srečali ob učenju poklica, potem na praktičnem delu in sedaj v proizvodnji.

Stane Kovič opravlja v Stolu prevoz polizdelkov med proizvodnimi enotami. Kot pri drugih dobrih šoferjih, tudi pri njem ni veliko besed, pač pa je delo (ki ga je včasih preveč).

Potrebno je zvoziti tudi proizvodni material iz železniške postaje v Kamniku. Če ne gre v rednem delovnem času, pa popoldne.

Stane se dobro zaveda, da proizvodnja ne sme čakati. Svoje delo bo vedno pravočasno končal, zato ga imajo Stolovci, kot zelo marljivega delavca, radi.

čudno, če je naša družba na vseh svojih segmentih v stagnaciji, če se posamezni sektorji borijo za obstoj, tako, kot se vsak izmed nas na svoj način bori za preživetje. Vse te spremembe močno vplivajo na gospodarstvo, na vse njegove funkcije, torej tudi na kadrovske funkcije. Alarmantni so namreč podatki, da je v Sloveniji cca 80 tisoč nezaposlenih, da bo to število v letu 1992 skoraj dvakrat večje. Človek se vpraša, od kod bo vsa ta množica krila svoje najnujnejše potrebe, kaj bo z mladino, ki ne bo dobila dela.

Pa pogledjmo, kako je potekalo zaposlovanje v STOL-u v letu 1991!

Leto 1991 smo pričeli s 1209 zaposlenimi, od katerih je bilo 34 pripravnikov. Cilj podjetja za leto 1991 je bilo znižanje zaposlenih in ta cilj je bil v ospredju vse leto in se nadaljuje tudi v prihodnje leto. Med letom se je zaposlilo 42 delavcev, od tega 25 pripravnikov. 18 pripravnikov je STOL-ovih štipendistov. Da bi omogočili mladini nadaljnje zaposlitve po končanem pripravništvu, smo v sodelovanju z Zavodom za zaposlovanje (sofinanciranje) zaposlili 6 pripravnikov tistih poklicev, za katere ni prostih delovnih mest po končanem pripravništvu. Trdimo lahko, da smo večino kadrovskih potreb krili iz notranjih virov (štipendisti, prerazporejanje). Pri sprejemanju kadrov iz zunanjih virov pa se v postopku izbire izvaja preverjanje znanj prijavljenih kandidatov, posebno, če gre za strokovno zahtevnejša delovna mesta. S takim načinom izbire in s pogojem poskusnega dela bomo preverjali sposobnosti novih kadrov tudi v prihodnje.

Ker je bilo treba po planu za leto 1991 število zaposlenih znižati, smo nadaljevali z ukrepi iz prejšnjega leta, to je prenehanje delovnega razmerja na način, ki delavcem zagotavlja socialno varnost tudi po prenehanju. Tako bo do konca leta cca 90 delavcev upokojenih (predčasno, invalidsko, največ z dokupom zavarovalne dobe). Nekateri delavci so pričeli s samostojno dejavnostjo, pri čemer jim je podjetje pomagalo z izplačilom posebnih odpravnin. Zaradi organizacijskih in programskih sprememb je prišlo tudi do presežkov delavcev, zato bo nekaj delavcem zaradi tega prenehalo delovno razmerje in bodo uveljavljali socialno varnost pri Zavodu za zaposlovanje.

Skupno bo v letu 1991 delovno razmerje prenehalo cca 130 delavcem, tako da bi

je prišlo tudi do presežkov delavcev, zato bo nekaj delavcem zaradi tega prenehalo delovno razmerje in bodo uveljavljali socialno varnost pri Zavodu za zaposlovanje.

Skupno bo v letu 1991 delovno razmerje prenehalo cca 130 delavcem, tako da bi zaključili leto s cca 1130 delavci, od tega 19 pripravniki.

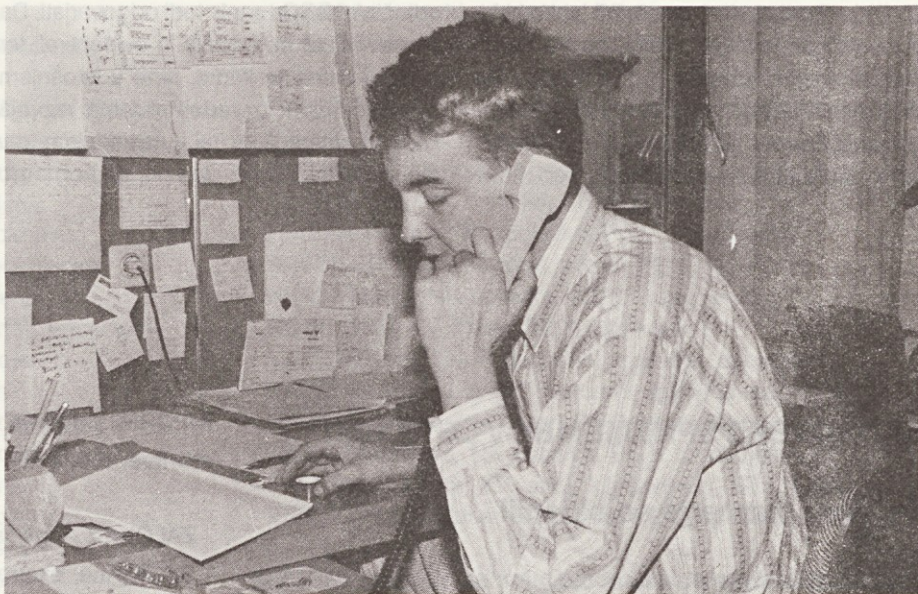
Kljub načrtnemu zmanjševanju nekvalificiranih delavcev in njihovem dodatnem usposabljanju je kvalifikacijska struktura zaposlenih v STOL-u še vedno nizka. Iz razvojnega vidika je za podjetje to zelo neugodno, zato bo treba tudi v prihodnje ustvarjati pogoje za boljšo kvalifikacijsko strukturo ter s tem povečati fleksibilnost kadrov. Nove tehnologije zahtevajo namreč nova in nova znanja. Izhajajoč iz tega dejstva, je v STOL-u dokaj dobro razvita izobraževalna dejavnost.

Pridobivanje usposobljenih delavcev se praktično prične s poklicnim usmerjanjem mladine že v osnovni šoli. V ta namen so organizirane ekskurzije učencev osnovnih in srednjih šol. V letu 1991 je STOL obiskalo cca 20 skupin učencev, za učence 7. in 8. razreda osnovne šole pa je bil organiziran informativni dan. Ob tej priložnosti se učenci spoznajo s poklici v lesarstvu, o pogojih za opravljanje teh poklicev, ne nazadnje pa tudi o pomoči v času šolanja, to je o možnostih pridobitve kadrovske štipendije.

V letu 1991 smo imeli nekaj nad 100 štipendistov. Na novo smo podelili 10 štipendij za poklic mizar. Ker je priliv kadrov iz šol drugih poklicev, tudi lesarskih, večji od potreb, letos nismo podelili štipendij za ostale poklice.

Žal nam šolska reforma na področju pridobivanja osnovnega poklica v lesarstvu, to je mizarja, ni najbolj naklonjena. Z letošnjim letom je bil namreč ukinjen dislocirani oddelek Srednje lesarske šole Ljubljana v Kamniku, zato se bodo bodoči mizarji izobraževali v Ljubljani oz. Škofji Loki. Glede na to, da si je učna delavnica v STOL-u, kjer se izvaja praktični pouk, za dosedanje dislocirane razrede pridobila ustrezen renome, seveda po zaslugi vseh zaposlenih v njej, lahko še naprej izvajamo praktični pouk. Še dalje si bomo prizadevali, da bi bilo to izobraževanje čim bližje uporabnikom teh poklicev. Malo zgleda iz evropskih držav našemu šolskemu ministrstvu ne bi škodilo!

V letošnjem letu zaključujejo šolanje ob delu delavci, ki so obiskovali oddelek odraslih v Kamniku. Ker so štirje izmed njih šolanje že končali, upamo, da bodo tudi preostali pohiteli in tako upravičili strošek izobraževanja ne samo s tem, da bodo končali svojo šolsko obveznost,

Zadeva ni tako enostavna, da bi kupec naročil neko pohištvo in bi to že naslednji dan pričeli delati. Potrebne so natančne priprave. Med te spada tudi priprava proizvodnje.

Edi Punkart je eden izmed naših mladih delavcev v pripravi dela, ki stvari dobro razume, obvlada in tudi uresniči.

ampak tudi s kvalitetnejšim delom na svojem delovnem mestu.

Različnih oblik usposabljanja oz. strokovnega izpopolnjevanja je bilo deležno cca 300 delavcev. Posebna skrb je bila usmerjena strokovnim delavcem na področju finančnega, komercialnega in kadrovskega poslovanja. Na teh področjih je prišlo do velikih zakonskih sprememb, zato je nujno, da se delavci z njimi seznani, da bi lahko naprej nemoteno poslovali. Ker je naše trgovanje močno izvozno usmerjeno, je toliko večja potreba po jezikovnem izobraževanju. Šest delavcev se je udeležilo tečaja angleškega jezika v Angliji, dva delavca pa sta

izpopolnjevala znanje nemškega jezika v Nemčiji. Gre za strokovne delavce na komercialnem in tehničnem področju. V tečaj angleškega jezika, ki se izvaja v STOL-u, je vključenih 13 delavcev, cca 6 delavcev pa obiskuje oz. je obiskovalo tečaje nemškega ali angleškega jezika v zunanjih organizacijah.

Bodoče kadrovske izobraževalne dejavnosti bodo usmerjene v razvijalne mobilnosti kadrov. Tu pa trčimo na problem zmožnosti oz. sposobnosti obstoječih kadrov, njihovih želja, pa tudi interesov

Nadaljevanje na str. 14

V furnirni spada k proizvodnji furnirja tudi sušenje. Malijeva Ana dela sicer na stiskalnici, ta dan pa smo jo videli na furnirskem sušilniku. Rekla je, da ji delo ni problem, ker je temu privajena že od mladih nog.

podjetja. Podjetje se bo namreč lahko hitro odzivalo na zunanje pritiske, če bo imelo samostojnejše, izurjene posameznike, ki znajo hitro reagirati na spremembe in te tudi udejaniti. Seveda pa to vpliva tudi na hierarhično zaprtost, ki se ob tem trga, ker mora

odločitve sam in zanje tudi odgovarjati. Da bi preverili te potencialne in evidentirali ter razvijali ustrezne kadre, smo v letošnjem letu pristopili k izgradnji sistema razvoja kadrov, katerega bi naj v naslednjem letu tudi začeli realizirati. Upamo, da bomo ob

koli zajeti v sistem, dali kadrovske funkcije višjo vsebino dela, katere rezultat bi naj bili ustrezni kadri, v vsakem trenutku, za vsako delovno mesto.

Milica Kragelj

KADROVSKE SPREMEMBE V LETU 1991

Delovno razmerje so sklenili

V STOL, industrija pohištva, d.d.

- STAROVASNIK Mihaela, usnjar.-galant. tehnik, PE 5
- ŠARC Matija, inž. strojništva, TS
- TOMINŠEK Dušan, lesarski tehnik, PE 7
- MAROLT Dušan, lesar šir. profila, PE 2
- LESKOVEC Tomaž, lesar šir. profila, PE 8
- HROVAT Lojze, lesar šir. profila, PE 2
- VLAINIČ Igor, lesar šir. profila, PE 7
- BREZOČNIK Božo, dipl. inž. gozdarstva, TS
- VERBIČ Robert, lesar šir. profila, PE 9
- ORAŽEM Marjan, inž. strojništva, TS
- KOSIRNIK Mira, ekonom. tehnik, trgovina
- SPRUK Andrej, lesar šir. profila, PE 7
- TARTARA Josip, dipl. ekonomist, trgovina

PODBEVŠEK Valentina, galanter. tehnik, trgovina

- GOLTIK Rafko, lesar šir. profila, PE 6
- MAROLT Boštjan, lesar šir. profila, PE 6
- OSOLIN Peter, lesar šir. profila, PE 9
- REMS Tomaž, lesar šir. profila, PE 2
- KERN Marko, lesar šir. profila, PE 9
- HRIBAR Boštjan, lesar šir. profila, PE 8
- MUŠIČ Marko, lesarski tehnik, PE 9
- GREBENC Sašo, lesar šir. profila, PE 2
- VODLAN Damjan, lesar šir. profila, PE 9
- MRGOLE Tomaž, lesar šir. profila, PE 2
- KADUNC Anton, lesarski tehnik, PE 4
- ORAŽEM Aleš, lesar širokega profila, PE 2
- SPRUNK Marko, lesar. šir. profila, PE 6
- SLAPNIK Nikolaj, lesar šir. profila, PE 7
- FIR Andrej, strojni tehnik, SEV
- MOŠNIK Karolina, tekstilni konfektor, PE 5
- URISK Franci, lesar šir. profila, PE 4
- LASIČ Darja, lesar šir. profila, PE 4
- PESTOTNIK Vinko, lesarski tehnik, PE 5
- VRHOVNIK Franci, lesar šir. profila, PE 7
- URH Marjan, inž. strojništva, TS
- ŠTEMPELJ Marija, inž. lesarstva, TS

INFORM, podjetje za knjigovodske in organizacijske storitve, d.o.o.

- ZALOKAR Angelca, ekonomist
- SKOK Ana, ekonom. tehnik
- PETAČ Jolanda, gimn. maturant
- ULČAR Nada, ekonom. tehnik
- KOBILŠEK Pavel, elektrotehnik
- BOLTAR Jožica, dipl. ekonomist

CONSULTING CENTER, podjetje za poslovne storitve, d.o.o.

- UČAKAR Silvester, dipl. pravnik

Delovno razmerje je prenehalo

STOL, industrija pohištva, d.d.

- GRAŠNIKAR Mihaela, PK delavka, PE 4, upokojenka
- LOŽAR Andrej, inž. lesarstva, TS, za določen čas
- ŽIBERT Cirila, NK delavka, PE 6, upokojenka
- HRIBAR Janez, lesar šir. profila, PE 7, sporazum
- GOLOB Danilo KV poh. mizar, PE 5, umrl
- STOSCHITZKY Igor, gimn. maturant, trgovina, sporazum
- HRIBAR Valentin, KV stroj. ključavničar, SEV, sporazum
- JELEN Ladislava, NK delavka, PE 5, sporazum
- PIVC Sonja, NK delavka, PE 6, umrla
- PIBERNIK Nada, NK delavka, PE 7, sporazum
- ILIČ Olivera, varnostni inženir, za določen čas, sploš. sektor
- LABIGNAN Sašo, lesar, šir. profila, PE 2, za določen čas
- GOLOB Damjan, oblikovalec kovin, SEV, za določen čas
- GRADNIK Franci, gradbeni tehnik, TS, za določen čas
- URANKAR Franc, KV mizar, PE 8, upokojen
- KOROŠEC Julijana, NK delavka, PE 7, upokojena
- ZAVOLOVŠEK Marija, PK delavka, PE 6, upokojena
- RESNIK Jožef, lesar, šir. profila, PE 8, upokojen
- VERK Emil, mag. ekonom. znanosti, trgovina, sporazum
- ROKAVEC Dušan, KV mizar, odpr. skladišče, umrl
- KRAŠOVEC Brigita, komercialni tehnik, trgovina, sporazum
- BEJTIČ Mersa, NK delavka, PE 7, sporazum

- BAJC Franc, KV mizar, PE 8, upokojen
- PANČUR Frančiška, PK delavka, PE 4, upokojena
- PERME Marjeta, NK delavka, PE 5.
- HOMOVEC Boštjan, električar energetik, SEV, za določen čas
- RAČIČEVIČ Radovan, NK delavec, PE 4, upokojen
- BELINA Florjana, NK delavka, PE 8, upokojena
- GOLTNIK Ivana, NK delavka, PE 5, upokojena
- ŠINKOVEC Ivanka, PK delavka, PE 6, upokojena
- KLEMENČIČ Štefka, NK delavka, PE 4, upokojena
- HORVAT Anica, PK delavka, PE 8, upokojena
- VUKMIR Maksim, lesarski tehnik, kadr. sektor, upokojen
- HORVAT Marija, NK delavka, OŠDP, upokojena
- PAVRIČ Štefan, KV čevljar, PE 2, upokojen
- MESTEK Frančišek, KV mizar, PE 5, upokojen
- HOLOZAN Vida, ekonom. tehnik, TS, upokojena
- KAVAŠ Marija, NK delavka, PE 4, upokojena
- JUVAN Franc, lesarski tehnik, PE 4, upokojen
- HACE Dragica, NK delavka, PE 4, upokojena
- POHLIN Marija, PK delavka, PE 3, upokojena
- FILIPOVIČ Dragiša, KV mizar, Interier Beograd, sporazum
- ČUPELJIĆ Verica, NK delavka, PE 8, sporazum
- HOTOVIĆ Sadeta, NK delavka, PE 4, sporazum
- MARKUŠ Karolina, NK delavka, PE 7, upokojena
- GREGORIN Frančiška, NK delavka, PE 6, upokojena
- GABROVEC Anton, NK delavec, PE 3, upokojen
- ŠTEFULA Dušan, dipl. inž. strojništva, TS, upokojen
- KOROŠEC Jana, dipl. inž. arhitekt, TS, za določen čas
- SVETINA Miroslav, inž. lesarstva, TS, za določen čas
- ŠESEK Stanislava, NK delavka, PE 3, upokojena
- MEDMEŠ Janez, lesar šir. profila, PE 9, za določen čas
- ILIĆ Vinka, NK delavka, Interier Beograd, sporazum
- LOBODA Leopold, KV mizar, PE 5, upokojen
- VODLAN Martin, lesarski tehnik, PE 9, za določen čas
- VIRIJANT Ana, PK delavka, PE 6, upokojena
- CANKAR Janez, KV krojač, sploš. sektor, upokojen
- LAVRIČ Ana, PK delavka, PE 6, upokojena
- STOJKOVIČ Nebojša, obdel. lesa, PE 7, discipl. ukrep
- BELE Jožica, NK delavka, PE 7, sporazum
- HRIBAR Dragica, NK delavka, PE 7, sporazum
- SAVINŠEK Milan, KV poh. mizar, PE 7, sporazum
- KRALJ Marija, NK delavka, PE 2, upokojena
- RODE Jože, KV mizar, PE 9, upokojen
- VARŠEK Tomaž, inž. lesarstva, trgovina, sporazum
- KALIŠNIK Magda, gimn. maturant, trgovina, sporazum
- KROPAR Andrej, KV mizar, PE 7, upokojen
- TRDIN Stanislava, NK delavka, PE 4, upokojena
- ŠKERJANC Anton, KV. stroj. ključavničar, STS, upokojen
- VERBIČ Robert, lesar šir. profila, PE 9, za določen čas

INFORM, podjetje za knjigovodske in organizacijske storitve, d.o.o.

- JUHANT Marija, ekonom. tehnik, za določen čas
- DJANIŠ Blanka, ekonom. tehnik, sporazum
- HOMŠAK Drago, inž. matematike, sporazum
- GRABNAR Vida, admin., upokojena
- SKOK Marija, ekonom. tehnik, upokojena
- KAVČIČ Marija, admin., upokojena
- KUCHAR Pavlina, ekonom. tehnik, upokojena
- DERNULOVEC Marija, NK delavka, upokojena

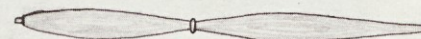
RESTAVRACIJA, gostinsko podjetje, d.o.o.

- BOŠTIČ Jožefa, PK kuhar, upokojena

Ko smo naročali prispevke za to številko Glasila, je bilo poleg česa drugega opaziti še nekaj. Ti ljudje so naravnost povedali, ali bodo sestavke napisali ali ne bodo. Ne tako kot v prejšnjih letih, ko večkrat urednik do zadnjega dne za oddajo gradiva ni vedel, ali bo to delo opravljeno ali ne. Nek zanimiv napredek!

V tem letu smo naše dosedanje plačilno sredstvo dinar zamenjali za tolar. Zanimiva je bila šala iz nekega našega časopisa, ko se naš politik pogovarja z ameriškim predsednikom Buschem in mu razlaga, da imamo novo valuto - tolar, on ga pa razume, da je rekel dolar. Pa zopet pravi naš: "Ne dolar, tolar!" Upamo, da bo imel naš tolar (katerega v letu 1991 predstavljajo boni) srečno in uspešno pot.

Število delavcev se je v zadnjem času precej zmanjšalo, število izvodov Glasila, ki jih moramo naročiti v tiskarni, pa se ne bo, ker so vsi tisti nekdanji Stolovi delavci naši sedanji upokojeneci.

Slapar Franc je bil ob našem obisku še na delu Stolovega receptorja. To je bilo 29. 11. Sedaj pa že odhaja v pokoj.

Franc je zaupano delo vestno opravljal, kot receptor v upravni stavbi je bil komunikativen. Imel je primeren odnos s strankami in domačimi delavci.

Stolov piknik je po nekoliko daljšem obdobju zopet razgibal aktivno in upokojeno Stolo vo posadko. Celo toliko nas je prišlo na družabno srečanje, prigrizek in dobro kapljico, da so celo naše vrle kuharice za nekaj časa občutile zadrego. Pa se nismo dali. Počakali smo, se pogovarjali in vedno na novo srečevali z novimi in novimi prišleki. Upokojenska družčina je presegla vsa pričakovanja in te smo bili posebej veseli. Zopet smo videli, da smo še vedno eno.

"Dober dan, kako se imate, kako vam gre" in "dobro delajte tudi vnaprej" so bile prijazne besede naših upokojencev.

Ob mizah in stolih je bil zopet postavljen plesni oder, ob njem pa poskočna muzika. Plesali so stari in mladi, vsi gibčno in veselo.

Utrip tega praznovanja, našega skupnega praznika, je odmeval po Duplici in Šmarci in vozniki na kamniški obvoznici so se ozirali proti našemu športnemu igrišču, kjer je bilo zares pravo razpoloženje.

Sicer pa ni pomembno, kaj je kdo počenjal, pomembno je, da smo za eno, za naš Stol. Se prav posebno v okolju, ki ga zaokrožuje Stolov dan.

Love story z žalostno vsebino

Zelo lepa je bila in on je bil postaven. Že dalj časa sta se gledala in na lepem je počilo. Potem je šlo zelo hitro naprej. Kot v kakem filmu. Zmenila sta se za poroko, bila je noseča in on bo vsak čas srečni očka.

Ona službe ni mogla dobiti, njemu so rekli, da takih delavcev ne rabijo. Ničesar se nista več veselila, skrbelo ju je za otroka, ki bo vsak čas prijoal na svet.

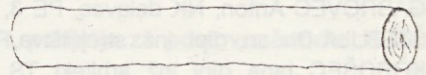
V svet, poln težkih problemov, vojne in sovraštva.

"Moraš misliti, v tej trgovini so imeli to robo po 20 tolarjev, v oni pa po 30."

"Pa si kupil v tej trgovini?"

"Ne, v oni, ker jo je v tej že zmanjkalo!"

Včasih se med ljudmi najde tudi pravi poštenjak, ki ga imajo nekateri za neumnega.

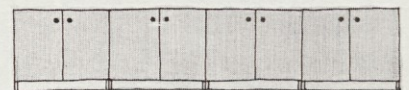
Nekdo je nekomu nekaj delal in mu malo zaračunal. Ta pa je sam od sebe rekel: "Veš kaj, tako pa ne more biti, vsaj še enkrat več mi moraš računati."

Pravih imen zaradi miru ne bomo zapisali!

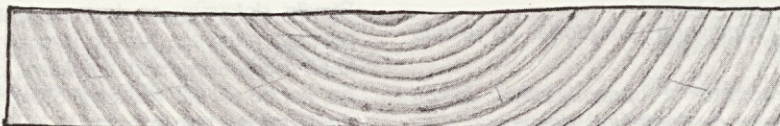

"Kje imate pa šefa?"

"Ni ga, zbolel je. Moški so tako bolj občutljivi in se radi malo pocrkljajo. Ženske smo pa vzdržljive. Kaj ni res tako? Pa da mu ne boste to povedali. Človek si nabere črnih pik in se jih potem zlepa ne reši."

Bil je ločen, pa mu je ona druga rekla, da sploh ni slab. Tudi ona je bila ločena, zopet ne po svoji krivdi. Sedaj, nanovo, sta se drug drugemu zdela brez problemov, kot človeka, ki bosta odlično vozila skupaj.

Če hoče arhitekt napraviti nekaj čisto novega, mora začeti z oblikovanjem s povsem druge plati. Ko najde somišljenika v kupcu tega pohištva, je njegov namen dosežen.

Program Studia na gornji sliki spada v to skupino.

Podpis kolektivne pogodbe, lastninjenje

O sindikalnih zadevah želimo tudi v tej številki Glasila spregovoriti nekaj besed. O zelo pomembnih stvareh - kolektivni pogodbi in lastninjenju. Kaj o tem pravi predsednik samostojnega sindikata Stol Valentin Breznik, priobčujemo v nadaljevanju sestavka:

PODPIS KOLEKTIVNE POGODBE

Brez kolektivnih pogodb ni pogojev za delo sindikata in vzpostavitev socialnega pakta. Vendar ne gre za kakršenkoli pakt kot zbir utopističnih želja in fraz, temveč za pakt kot stvar stroke. Upoštevat mora stanje, inflacijo in usklajevanje plač ter predvsem in zlasti pravično razdelitev bremen. Vendar je treba takoj razmisliti tudi o razponih in predvsem o zamenjavi zakonskega določila o najvišjih plačah. Ne moremo se slepiti, SAJ GRE ZA PREŽIVETJE. Vsi dejavniki, zlasti pa vlada, morajo spoznati, da je pakt o socialnem miru nujen in stvar dogovora ter konsenza zainteresiranih.

Pred kratkim je bila v podjetju STOL d.d. podpisana kolektivna pogodba med SAMOSTOJNIM SINDIKATOM STOL in predsednikom upravnega odbora. Osutek pogodbe je bil že pred letom dni dan zaupnikom Stolovega sindikata. Pripombe s strani sindikata so bile upoštevane in sprejete.

Naj še malo osvetlimo kolektivno pogodbo. V strokovnih in drugih javnih občilih

je bilo po podpisu splošne pogodbe (NA RAVNI REPUBLIKE) objavljenih nemalo prispevkov na temo osebnih dohodkov, regresi, nagrade - pomoči in drugi

prejemki. Kolektivna pogodba prav tako razvršča zahtevnosti delovnih mest - dopusti - pogoji na delo, itd. Pričakovati je, da se bomo zdaj manj ali nič (več) družbeno dogovarjali in samoupravno sporazumevali na področju delitve, ampak bolj ali (še) kolektivno pogajali. Vse kaže, da se bomo "pogajali" zares po sili razmer, saj ni druge izbire, če bomo hoteli pomesti neurejene razmere (normativizem, ideologijo) v prid tržnemu urejanju obravnavane problematike.

Z gospodarskim stanjem nihče ni zadovoljen, še najmanj delavci s plačami v neposredni proizvodnji. Te ne zagotavljajo preživetja. Upoštevati moramo neevenditirano povečanje cen bencina, prevoza, stanovanja, živil, elektrike, ki pomembno vpliva na padec realnih osebnih dohodkov in zaostreitev socialnih problemov. Če tega ne upoštevamo, se lahko glede dejanske stvarnosti le slepimo.

Sindikati bo moral pripraviti takšno strategijo, ki bo temeljila na strokovnih argumentih in upoštevala vse oblike sindikalnega boja za dosego sprejetih ciljev.

LASTNINJENJE

Štiri desetletja dela, prizadevanj, truda in znanja, vloženega v povojnem času jugoslovanske zgodovine, je ustvarilo premoženje, ki ga danes nazivamo DRUŽBENA LASTNINA. Njen obseg ni tolikšen, da bi omogočal blaginjo, ki bi nas uvrščala med bogate družbe, vendar pa nihče

Nadaljevanje na str. 18

Res je, da zahteva počivalnik in podnožnik Bendi nekoliko več prostora in kar znatno vsoto tolarjev, vendar je to sedežno pohištvo zares nekaj posebnega. Če ne drugače, ga preizkusite v kaki naši trgovini.

STOLARNA

O stolarni se za naše Glasilo že nekaj časa nismo pogovarjali. Vendar pa je prav stolarna Stolova najstarejša finalna enota. Po njenih izdelkih nosi tovarna ime.

Oblika tega stola je prenešena iz narave, zato je tako prijetna za oči. Tudi zaradi enovitosti izdelek hitro osvoji zahtevnega ali preprostega človeka.

V zadnjih letih so se delavci v stolarni močno premenjali z mladimi, tako vodstvo, mojstri kot neposredni proizvajalci. Stolarna pa spada v zahtevno delovno enoto, saj ni izdelava stolov in foteljev ravno enostavno delo. Izdelava zahtevnejših stolov pa je še toliko zahtevnejša. Starejši delavci ob strojih in mojstri so imeli veliko izkušenj in znanja. V desetletju in še preje se je ta strokovni kader zamenjal z mladimi, ki je moral hitro osvojiti vse prvine skupnega dela, tako proizvodne, kot organizacijske. Ali, če rečemo kar naravnost: Nekateri starejši delavci so rekli: Boste že videli, kako bo potem, ko nas ne bo več tu. Lažje je govoriti in težje narediti.

Zanima nas, kakšni so stoli in fotelji iz današnje stolarne. Pred tem pa nas zanima še marsikaj drugega. Za pogovor smo zaprosili Lojzeta Bremška, ki doslej šest let vodi delo v stolarni.

Koliko delavcev ima sedaj stolarna in koliko je z ozirom na prejšnje čase zmanjšano število režijskih delavcev?

Skupno število je 103, od tega 13 v krivilnici.

Trije mojstri so manj, lak sta preje pripravljali dve delavki, sedaj je ena in od treh poenterk imamo sedaj samo eno.

Ali je delo v osnovi tako zasnovano, kot v prejšnjih letih?

Radi bi si ogledali tako delo v kaki drugi veliki tovarni. Pri nas je doslej prevladovalo mnenje, da na tem področju ni bistveno novega.

Kakšne stole največ delate? Ali tudi tiste s furnirskimi sedeži? Ti stoli so drugače vrednoteni, kot tisti z masivnimi sedali.

Kmečkih stolov in foteljev ne delamo veliko, ker so preslabo plačani. V zadnjem času tudi tistih z masivnimi sedeži ni bilo. Pravijo, da bodo v prihodnje. Prav tako ni v proizvodnji zelo enostavnih kuhinjskih stolov.

Glavni del predstavljajo zahtevnejši stoli za široko namembnost.

Ob začetku izdelave stolov in foteljev z masivnimi sedeži so bili problemi s pravilno vlago v lesu in s tem povezanim delovanjem lesa.

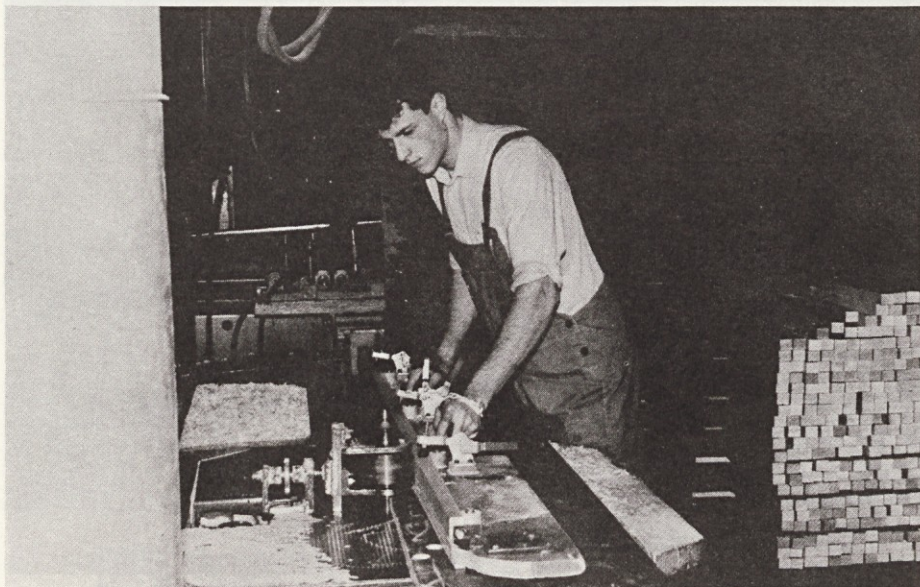
Nadaljevanje s 17. str.

ne more zanikati, da je niso ustvarili delavci s svojim delom, tudi na račun nizkega standarda in osebnih odrekaj. V nastajajočem sistemu tržnega gospodarstva in njegovih zakonitosti, ko še vedno iščemo poti preobrazbe družbene lastnine, nimamo ne pravnih, ne drugih mehanizmov, s katerimi bi jo zavarovali pred odtujevanjem in razvrednotenjem. Priče smo pojavom, da družbena lastnina prehaja pod vrednote ali odtujena v zasebne roke; delavci pa, ki so jo ustvarili, izgubljajo delo in zaposlitev ter ostajajo brez ustrezne pravne, socialne in materialne varnosti, kar spominja na začetek zgodnjega kapitalizma, ne pa na pravno in socialno pravično državo, ki jo želimo soustvariti. Za delavca je najbolj pomembno, kdo bo lastnik, saj tudi zaradi izkušenj s samoupravnim socializmom vemo, da si politične stranke in njegovi veljaki ne smejo znova prisvojiti upravljanja gospodarstva. Povprečni delavec ve, da delavsko delničarstvo ne more biti uspešna zamenjava za delavsko oziroma družbeno lastnino.

Kompromis med politiki je mogoč tudi ob nečedni kupčiji za stolčke, ki ostajajo prazni zaradi sprememb v strankah in koaliciji DEMOS. Delavci bodo ta kompromis lahko le pohvalili, če bo omogočil dokapitalizacijo podjetij, ter preprečil zapiranje tovarn in odpuščanja odvečnih delavcev.

Nova lastninska razmerja morajo olajšati vodenje ogroženih podjetij tudi zaradi izgube trgov in dobaviteljev surovin.

Treba pa se je zahvaliti vsem tistim, ki ob ustavnih spremembah septembra 1989 niso ukinali zbora združenega dela. Če tega zbora ne bi imeli, bi slovenski delavci te dni že delali v znova podržavljenih podjetjih in upali, da jih bodo na razprodaji kupili tujci s šilingi, markami in lirami.

Tominšek Dušan je lesni tehnik. Čeprav je še zelo mlad, je resen človek. Trenutno dela v strojni stolarni. Vidimo ga pri rezkanju naslonjalnega loka za jedilniški stol.

Z novimi, boljšimi sušilnicami v Stolu so ti problemi odpravljeni.

Kateri les se največ uporablja?

Bukev.

Strojni oddelek je v proizvodnji zelo pomemben. Starejši, pridni delavci so odšli v pokoj. Kako sedanje delo opravljajo mladi, tako kvalitetno kot količinsko?

Poleg sedanjih delavcev smo letos in lani dobili nekaj novih, kvalificiranih delavcev. To so pripravniki in delavci na delu za določen čas. Upamo, da bodo vsi skupaj delo, ki je pred njimi, vzeli zares.

Slabe delavce smo dali iz delavnice.

Od dobrega brušenja lesa je odvisno več kot pol izgleda stola. Kakšna je vaša strojna brusarna?

Delo moramo opraviti. V tehnološkem pogledu ni v tem oddelku večjih posodobitev. Klasični stroji so pasne brusilke, brusilni bobni in krtače.

Podajalne naprave, ki jih je zasnoval naš šablonar Milan Šinkovec, se uporabljajo v strojnem oddelku, delo z njimi je lažje in bolj točno.

V proizvodnji uporabljate tudi veliko krivljenega lesa. Kakšna je kvaliteta krivljenja lesa in kako odpravljate napake pred dokončano strojno obdelavo?

Les za krivljenje delavci prebirajo že v grobem razrezu. Les mora biti zdrav, ravnorasel. Še bolj bomo morali gledati, iz katerega področja je ta les.

Kvaliteta krivljenih polizdelkov je v redu. Napake, ki se ob tem pojavljajo vsa leta, pa popravljamo za star način, z dodatnim lepljenjem. Te polizdelke uporabljamo predvsem za lužene stole.

Ali polizdelke še vedno prebirate, preden gredo v površinsko obdelavo?

Prebiranje opravljamo v skladišču polizdelkov, v gornjem prostoru nad stolarno. Tam delata dva delavca, po potrebi pa trije.

Nekatere polizdelke površinsko obdelujete pred sestavljanjem v izdelke. Nekatere izdelke pa brizgate šele potem. Kako je s potapljanjem polizdelkov?

Potapljanja polizdelkov je izredno malo. Nekaj proizvodnje se površinsko obdela, ko so izdelki delno sestavljeni, ker bi pošiljanje kupcu vzelo preveč prostora. Nekaj odpošiljamo tudi v surovem stanju. *Kako ste zadovoljni s strojnimi polizdelki?*

Je zadovoljivo. Količinsko je tega zelo malo. Včasih je bilo tega veliko več.

Sestava stolov in foteljev je pomembno delo. Od tega je zelo odvisna življenjska

Ko se zvrste vse delovne operacije na stolu, pride na vrsto še končno čiščenje in nalep nalepk.

doba izdelka. Imate pri tem probleme?

Za montažo so sedaj na voljo boljša lepila. Uvožena in tudi domača. Ni reklamacij.

Marsikatero delo se da skrajšati in pri tem ne trpi kvaliteta. Vaši mojstri in delavci gledajo na to?

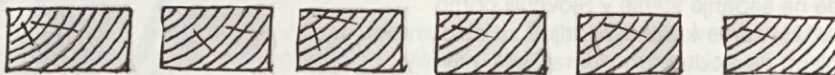
Seveda! Nekdaj je Stol proizvajal stole s posebnimi okraski, vžganimi oblikami in sitotiskom!

Sitotisk se je uporabljal za kolonialne stole za Ameriko. Vtisnjena roža v sedalnih vezanih ploščah pa je še v proizvodnji.

Kateri so vaši najzahtevnejši stoli?

To so napol stilni stoli. Zahtevnost je večja, vloženo je več dela in s tem dosežen boljši dohodek.

Nadaljevanje na str. 20

Tone iz telefonske centrale je marljiv človek. S pravo voljo poišče tudi tiste telefonske zveze (če je le mogoče), ki jih je danes zaradi naših splošnih problemov in težav težko dobiti.

Nadaljevanje z 19. str.

Kaj pravijo vaši delavci na osebne dohodke?

Današnja nenormalna draginja je za vse velik problem.

Po nekaj desetletjih negovanja smo razne sestanke in samoupravljanje potisnili na stran. Na prvem mestu je neposredno delo. Ali nekateri pogrešajo prejšnji način?

Ti ljudje so odšli v pokoj. Na to bomo čez nekaj časa čisto pozabili. V zavest človeka prihaja novi način odnosa do dela.

Kam izvažate svoje izdelke? Kaj pravi inozemski kupec za vaše delo?

Naše sedežno pohištvo izvažamo v Ameriko, nekaj na Japonsko. V Holandijo, Anglijo in Nemčijo. Na kvaliteto ni prigovorov.

Ste dobili v zadnjem času kaj novih strojev?

Nova sta dva brusilna bobna.

Kakšno je sodelovanje remontirnih delavcev s stolarno?

Predvsem so bili problemi s sušilnim kanalom v površinskem oddelku. Mojster Borščak se je za to posebej zavzel in problem odpravil.

Z drugimi popravili smo zadovoljni.

Kakšno je sodelovanje s pripravo dela?

Povezava je boljša. Planer je sedaj pri nas, v stolarni.

Pa še eno vprašanje, oziroma odgovor po prosti presoji. Bi želel bralcem Glasila ali pa svojim delavcem še kaj reči?

Glede na sedanje stanje v Sloveniji bomo morali vsi zares krepko poprijeti za delo. Problemi ne bodo hitro odpravljeni.

Pogovor je pripravil
Ciril Sivec

Fantje, ki se tretje leto učijo praktičnega mizarskega dela, že pridobivajo osnovno znanje. Prijem za orodje je bolj gotov in delovna operacija, ki jo je treba narediti, je poznana. Kvaliteta dela ima že svojo stopnjo.

Mizarskega poklica se je veliko lažje naučiti, če imajo pravo veselje do mizarstva mojstri, ki delo pripravljajo in vodijo. Pri nas so na teh mestih pravi ljudje. Bodoči mizarji pa morajo znanje sproti osvajati in dograjevati.

Času je bil to za Stol prevelik strošek. Ostala podjetja in Obrtno združenje pri tem niso bili pripravljeni sodelovati. Tako morajo učenci, ki se želijo izobraževati za poklic mizarja, hoditi v Ljubljano ali Škofjo Loko, kar bo verjetno precej zmanjšalo zanimanje za to stroko. V Kamniku pa bo oddelek še toliko časa, da ga končajo učenci sedanjega drugega in tretjega letnika. Prizadevanje vodstva Stola, da bi učenci - naši štipendisti, ki obiskujejo lesno šolo v Ljubljani, imeli praktični pouk v Stolovih učnih delavnicah, je rodilo sadove. Devetnajst učencev iz kamniško-

domžalskega področja je že pričelo s praktičnim poukom. Večinoma so to naši štipendisti. Končni namen, da v Stolu svoje bodoče mizarje v praktičnem pouku izobražujemo sami, je torej dosežen. To se je pokazalo zelo pozitivno. Učne delavnice, v katere je bilo vloženih tudi precej finančnih sredstev, pa bodo še naprej služile svojemu namenu.

Učenci prvega letnika so pričeli pouk tudi po novem predmetniku za triletno poklicno izobraževanje. Izdelal ga je Zavod za šolstvo. Novi predmetnik daje precej več poudarka strokovnim predmetom in prak-

LESAR ŠIROKEGA PROFILA ZOPET POSTAL MIZAR

Kot že naslov pove, je novi program o poklicnem izobraževanju vrnil ime mizar, ki so nam ga odvzeli izumitelji usmerjenega izobraževanja. V Stolu je bil mizar vedno mizar, tudi, če mu je v spričevalu pisalo drugače. Bolj pomembno je, kaj kdo zna. Še vedno drži pregovor, ki pravi: "kdor več zna, več velja".

V letošnjem letu se je na področju poklicnega izobraževanja mizarjev marsikaj dogajalo, v negativnem in pozitivnem smislu. Stol in širše kamniško-domžalsko področje je po mojem mnenju najbolj prizadela ukinitve dislociranih oddelkov. S tem je bil ukinjen tudi lesarski oddelek v Kamniku.

Oddelek bi lahko obdržali, če bi prevzeli njegovo kompletno financiranje. V tem

tičnemu pouku. Povečanje števila ur na 1120 je še enkrat večje od sedanjega. Predmetnik tudi dopušča, da lahko učenci pol leta obiskujejo samo šolo, drugo polovico pa imajo samo praktičen pouk. Imajo ga lahko v podjetju ali pri obrtniku. Verjetno se bodo nekatere od šol odločile tudi za ta način izobraževanja. Podoben način izobraževanja smo že imeli, preden je bilo uvedeno usmerjeno izobraževanje. Skrajni čas je, da je prišlo do sprememb. Usmerjeno izobraževanje ni dalo zaželenih rezultatov, ampak je gospodarstvu naredilo veliko škode.

Te spremembe narekujejo tudi spremembe že uveljavljenega sistema poučevanja praktičnega pouka v Stolu. S tem, ko bo na razpolago več delovnih ur, nameravamo vključiti več vaj za ročno delo, več strojnih vaj, vključiti želimo več zahtevnejših izdelkov. V splošno izobrazbo bomo še naprej, kot zahteva učni program, vključevali tudi izdelavo stavbnega pohištva. Več kot do sedaj bi želeli vključevati učence tudi v proizvodno delo, posebno v tretjem letniku. To pa zaradi pomanjkanja dela v nekaterih oddelkih ni vedno mogoče.

Omenjene spremembe vlivajo optimizem in vse kaže, da bomo v poklicnem izobraževanju končno začeli vzgajati, kar potrebuje proizvodnja in obrtniki. Iz učencev bodo postali mojstri svojega poklica in nadaljevali tradicijo lesne panoge, ki je ena od perspektivnejših, vsaj kar se tiče surovinske osnove. S svojimi kvalitetnimi izdelki, v katerih naj bi bilo vložena oziroma prenešana čim več našega skupnega znanja. Neposredno pa v teh izdelkih prodamo oziroma vgradimo tudi produkte drugih proizvajalcev - lake, barve, okovje itd.

Miro Petek

Šah mat

Da ne grozi ti vedno mat,
je treba znati šah igrat'.
V igri kibic tej sledi,
po lin'ji mati ti zdaj grozi.
Je šah lahko nevarna igra,
ker utrip ti močno dviga.
Ko igri nisi vedno kos,
se kdaj povetil ti bo nos.
Ni to igra za nergače,
ko moč pokazali bi drugače.
Grožnje bile so na dlani.
Živci naši so bolani.

Franc Ravnikar, upokojenec

Ko ni bil pijan, je bil zelo v redu človek, toda kaj, ko brez alkohola ni mogel. Vedno je razmišljal, kako bi se ga napil. Ko je bil pijan, je bil težak.

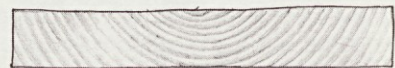
Sploh ni bila slaba. Njena šibka točka je bila nagnjenost na moške. Hitro se je dala ujeti. Morda je mislila, da bo nekdo vendar dober.

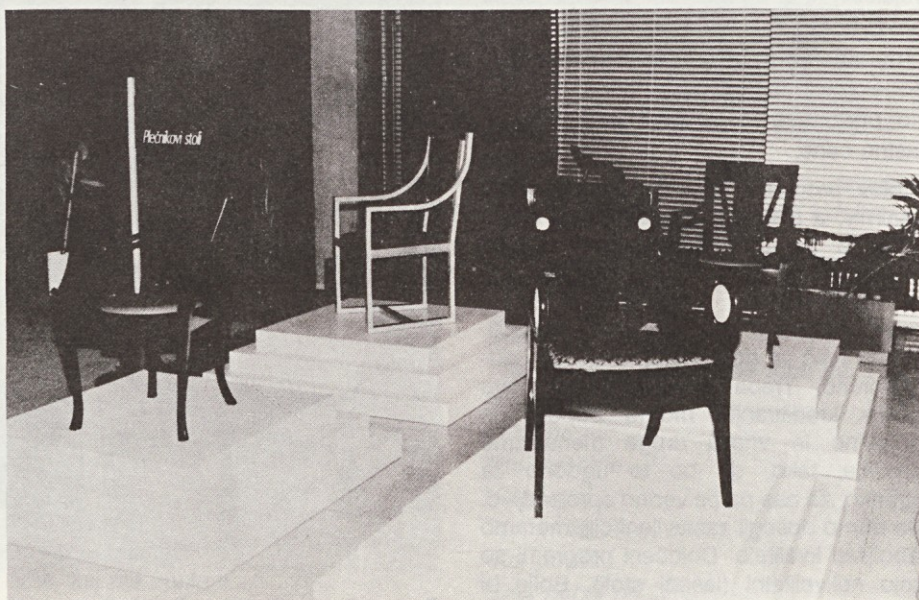
Za delo mu ni bilo. Vedno je razmišljal, kako bi prišel dobro skozi. Napake drugih je pa vedno videl.

Ni mu bilo problem nekaj obljubiti. Za mizo je drdral kot navita ura. Potem je pa na obljube pozabil. Kot, da sploh ni obljubil.

Skladiščnik Jože Erce je zelo dober delavec. V PE 9 opravlja več vrst del. Mednje spada tudi pravočasno oskrbovanje te delovne enote z repromaterialom.

Plečnikov stoli so okras vsakega razstavnega prostora. Kako izgleda to pohištvo v resnici, si lahko ogledate nekaj metrov od našega receptorja na Kamniški 45.

INTERIER DUPLICA

Prvič se predstavljamo kot podjetje z omejeno odgovornostjo. Smo v tisti skupini podjetij, ki so last podjetja STOL d.d.. Začetek našega d.o.o. se je začel 1. 1. 1991. V enoletnem delovanju smo dosegli solidne uspehe. V podjetju je zaposlenih 6 ljudi. Podjetje vodi direktor, ki je odgovoren za svoje delo skupščini. V tem organu ima največ mest STOL d.d., STOL INTERIER d.o.o. pa enega. Vse dolžnosti in pravice med obema podjetjema so napisane v medsebojni pogodbi o poslovnem sodelovanju. V prvem letu sta obe podjetji uspešno sodelovali, kar je pripomoglo, da je STOL INTERIER dosegel solidne rezultate. Takšnega sodelovanja si želimo še naprej.

Tržna ekonomija nas vsak dan bolj stiska, kupna moč pada, zato v naslednjem letu še ne pričakujemo zelo dobrih rezultatov, čeprav bi sami to želeli in jih od nas pričakuje STOL d.d. korporacija.

V ta namen smo izdelali program prodaje za naslednje leto:

a) Široka potrošnja - maloprodaja:

Kupna moč individualnih kupcev je iz dneva v dan manjša, zato želimo v salon vpeljati tudi program drugih proizvajalcev (program spalnic Galant Polzela, Lesnina). Z Lesnino smo v mesecu oktobru že podpisali sporazum o sodelovanju, prodajnih pogojih in kreditiranju. Del pogodbe se že izvaja, drugi del o kreditiranju je v teku, tako, da bi nam Lesnina odobrila določen limit kredita.

Pojavlja se vedno več zasebnih proizvajalcev, ki bi pri nas radi prodajali svoje proizvode. Vsakega, ki ima zanimiv program, sprejmemo in se dogovorimo o sodelovanju. S temi dosežemo sorazmerno ugodne plačilne pogoje, ker imajo lastne cene.

Stolov program je za široko potrošnjo zanimiv, a predrag. Stranke bi ga želele imeti, a so to zaenkrat samo sanje. Mislim, da je mogoče povečati prodajo za 10%, a zato mora tudi STOL v organizacijskem pomenu nekaj narediti. Vse preveč se dogovarjamo, a malo dogovorimo. Treba bi bilo uvesti nove oblike kreditiranja, morda popust na gotovino in vnesti druge mehanizme prodaje, tako, da bo to ugodno za stranko, za nas pa še vedno sprejemljivo. Da bomo dosegli zastavljeni cilj, moramo izboljšati kvaliteto. Določeni programi so zelo nekvalitetni (leseni stoli). Bolje bi bilo, da bi bila selekcija ostrejša in bi se tako pojavila tudi II. klasa stolov. S tem bi odpadlo veliko nepotrebnih besed.

b) Veleprodaja

Ta prodaja se pri nas vse bolj uveljavlja. Ugotavljamo, da te stranke prihajajo k nam zato, ker smo se jim prilagodili. Temu bomo sledili in jim naš delovni čas tudi prilagodili.

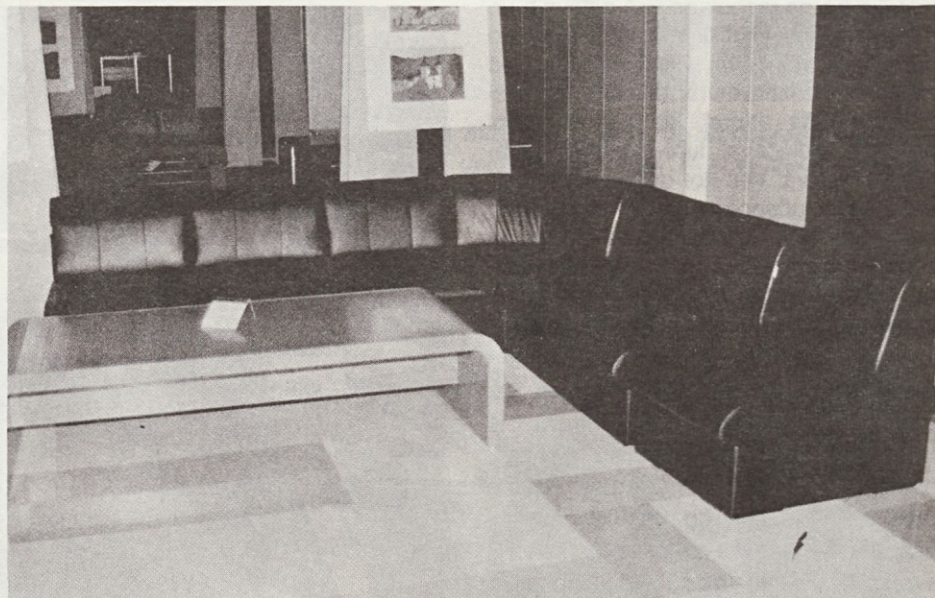
Zadnji pogovori s tujimi proizvajalci kažejo, da v prihodnje ne bomo mogli več doseči tako ugodnih plačilnih pogojev. Trudili se bomo ter izkoristili letošnji "renome", ki smo si ga ustvarili, saj smo vse njihove fakture redno plačevali.

Prodajo želimo z istimi kadri fizično povečati za 10%. Ne načrtujemo ne po-

večanja ne zmanjšanja delovne sile. Želimo, da bi bilo komuniciranje s strankami čim hitrejše, zato nujno rabimo telefaks.

Naš cilj je, da plasiramo na trg čim več Stolovega pohištva. Tistega, ki ga Stol ne izdeluje, bomo nabavili pri drugih proizvajalcih, tako, da bi dosegli bolj širok asortiman, kar bi zadovoljilo širši krog kupcev.

Ta program smo si zastavili v prvem letu samostojnega podjetja STOL INTERIER DUPLICA. Ko se bo umirila naša tržna situacija, bo tudi v našem podjetju ustvarjen primeren dobiček.

Usnjena sedežna garnitura iz govejega usnja - pojem sedežnega pohištva za mlado družino.

Prav prijetno bi se počutila četverica ob tej zaobljeni mizi in udobno oblikovanih stoli.

Prijeten komplet lahko kupite v dupliškem Interierju.

V letu 1992 želimo vsem Stolovim delavcem srečno novo leto z željo, da nas v tem letu večkrat obiščejo, pogledajo in kupijo svoje izdelke, ki jim bodo doma funkcionalno služili ter krasili stanovanje.

Peter Slapnik

"Bratje"

Jug se je na sever oziral
češ, da se mu tu krivica dela,
sever pa ni bil prav nič kriv,
jug si je usodo sam krojil.

Bratje, krivci so doma med vami,
kar poiščite jih sami,
nekaj ste jih že imenovali,
samo pravih niste zamenjali.

Bratje, ne bodite slepovidci,
Slovenci nismo vaši krivci,
krivične obsodbe si lastite,
ker na Slovence laži valite.

Vsa povojna desetletja
smo vam vsestransko pomagali,
Vso svojo nenasitno "hvaležnost"
bi radi s tanki nam plačali?

Bratje, ne glejte čez sosedov plot,
ker vaš megleni pogled je poln zmot,
vse svoje težave doma si sami uredite,
Slovence mirno živeti, delati pustite!

Za dobro skladiščno poslovanje je potrebna delavnost in natančnost.

Matjaž Gorjan, vodja odpremnega skladišča v PE-2, je vsak dan aktivno vključen v to dogajanje, pohvaliti pa je treba tudi njegov pravilen odnos do sodelavcev.

Med malico

Brane med malico
po tovarni hodi,
ker je bolj osameljen
in ne ve, ne kod, ne kam,
mu neumnost po glavi hodi.
Nasproti mu pride Nina zala,
ki tudi ne ve, kam bi se dala.
Zmenila sta se na en mah,
da v kartonih mal' bi se poigrala,
saj velja parola ta:
"šiht je lahko resnično lep
le, če nisi čisto slep!"

Darinka iz PE 9 poleg svojega rednega dela - priprave obračuna dela delavcev Sloge in ostalih zadev, ki se na to nanašajo, dela tudi pri odpremi izdelkov v pisarni končnega skladišča.

Po odpovedi službe

- O, zdravo, kako si kaj! Odkar si dobil odpoved v Stolu, te še nisem videl. Kaj pa počneš?
- Glasbenik sem postal.
- Kaj pa igraš?
- Violino.
- A res? Kje pa?
- V Filharmonij.
- Za to gostilno pa še nisem slišal.

Jože Galin

FRAZE, KI JIH UPORABLJAMO V POGOVORU

"Moram reči...."
"Kako bi rekel...."
"Veš, kaj me zanima...."
"Ali ne bi...."
"Bom videl...."
"Zakaj pa ne... -"

"Nima smisla...."
""Ja, ja, prav, prav..." "Ne lomi ga...."
"Ni mogoče...."
""Daj no mir...."
"Ne zamerite...."
"Glej, glej...."
"No, vidiš...."
"Kaj poveš...."
"Daj, nehaj no...."
"Si moreš misliti...."
"O, groza...."

Interier Stol Celje

Glede na to, da se že dolgo nismo predstavili v Glasilu, je prav, da vam povemo, kako delamo, ustvarjamo in kakšne so naše dobre in slabe strani.

Petnajst let obstoja predstavništva STOL-a v Celju, ki se je pred šestimi leti preimenovalo v STOL Interier Celje, je dolga doba. V tem času smo doživeli veliko korenitih sprememb.

In kaj je novega pri nas v Celju?

V januarju letošnjega leta smo postali samostojno podjetje z omejeno odgovornostjo. Čas nam ni bil posebno naklonjen. Vsem znani problemi tudi nas niso obšli. Zmanjšanje kupne moči naših kupcev in povečana aktivnost s prodajo, je zaznamovala tudi naše poslovanje.

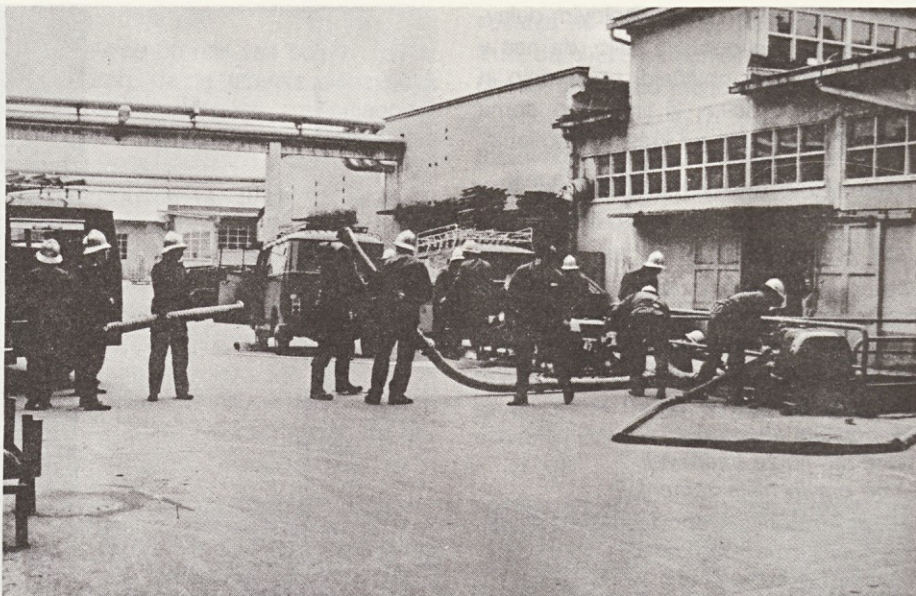
Včasih se je Stolova roba prodajala, kot lahko rečemo, kar sama, danes pa je situacija povsem drugačna. Dobremu imenu navkljub in kljub temu, da je naše pohištvo zelo kvalitetno ter programsko zanimivo, moramo vložiti precej truda, da uspemo realizirati planske obveznosti.

Stol pomeni visoko kvaliteto, kar je eden prvih pogojev uspešnosti. Žal pa to danes ne zadostuje več.

Kupec želi mnogo več. Tako smo ponudbo prilagodili njegovim željam in potrebam. Pri nas lahko dobi vse, kar potrebuje za pisarniško poslovanje.

Vrtljivi delovni pisarniški stol Ergo je mogoče prilagoditi vsaki postavi in vsaki drži: torej sodobnost, praktičnost in zelo lep izgled.

H gasilski preventivi spada tudi praktična vaja, kjer morajo prav tako gasilci dati vse od sebe, kot da gre zares.

Gasilska preventiva pa je tudi redno pregledovanje proizvodnih in drugih prostorov, kjer morajo biti gasilni aparati in sredstva vedno nared za takojšnje delstvo.

Kljub zaostreni gospodarski situaciji smo uspeli realizirati naš plan. Pokazalo se je, da imamo dobro obdelan teren in korekten odnos do strank, saj se le-te še vedno vračajo k nam, sicer z malimi naročili, toda veliko malih naročil daje kljub obilici dela podobne rezultate kot nekaj velikih naročil.

Poskusili smo s prodajo na leasing, ki pa se je pokazala kot nezanimiva zaradi previsokih obrestnih mer.

Z zmanjšano kupno močjo kupcev se je razrešil problem dolgih dobavnih rokov, treba pa je omeniti, da je proizvodnja postala dokaj elastična.

Problemi še vedno ostajajo pri tapetniških izdelkih, kot so fotelji in vrtljaki, saj so italijanski izdelki precej cenejši od Stolovih.

Težka gospodarska situacija nas je prisilila, da smo koncem prejšnjega leta ukinili skladišče in s tem zmanjšali poslovne stroške.

Z obstoječim številom zaposlenih (4) ne zmoremo pokrivati področja vzhodne Slovenije tako, da bi bili stalno prisotni na terenu. Zato razmišljamo, da bomo na področju Maribora in Dolenjske povečali prodajo z agenti.

Obseg prodaje smo povečali tudi s prodajo izdelkov, ki niso Stolovi in to predvsem v obliki inženiring poslov, saj

težimo k temu, da bi kupec pri nas dobil vse, kar v pisarni potrebuje.

Težko bi bilo napovedovati, kaj bo v naslednjem letu, ki že trka na duri. Prihajajoče obdobje bo prav gotovo še težje od sedanjega, konkurenca bo še agresivnejša...

Zato bo treba trgu še bolj prisluhniti in se mu prilagoditi. Prodajni pogoji bodo morali biti še ugodnejši od dosedanjih in ponudba še kompleksnejša..

Nemogoče je predvidevati, kaj bo v prihodnje, vendar elana za delo pri nas ne manjka. Stol pa je še vedno podjetje v katerega verjamemo.

Začela se je bitka za preživetje. Pot v Evropo, kamor si vsi tako želimo, bo trnova in bo imela hude posledice.

Le najuspešnejši in najkvalitetnejši bodo uspeli in preživeli. Upamo, da bomo med njimi!

Jože Čater

Ure in ure sta se pogovarjala. To je bilo obema všeč. Nista pomislila, da od njunih sanj pravzaprav ne bo nikoli nič. Vendar, prijetno je bilo sanjati.

MARJAN KOCJAN

Z delom našega letošnjega sogovornika Marjana Kocjana smo se posredno že vsi srečali. Oblikoval je veliko večino naših prospektov. Njegovo delo je oblikovanje dupliškega, ljubljanskega in zagrebškega Stolovega Interierja, našega razstavnega prostora v upravni stavbi in številnih drugih del, ki se jih sicer ne dotaknemo kot stola ali omare, dotaknejo pa se nas na drugi način - z umetniško obliko, barvami in vsem tistim, kar mora imeti današnji reklamni artikel, da poišče pot do vsakega človeka.

Marjan Kocjan je tudi oblikoval novi Stolov znak. Gotovo sta ga že videli. Močno povečan je na strehi naše upravne zgradbe, majhen pa na naših delovnih listkih, korespondenčnem materialu, povsod, kjer hočemo predstaviti naš sedanji Stol. Lahko ga tudi vidite v tej številki Glasila.

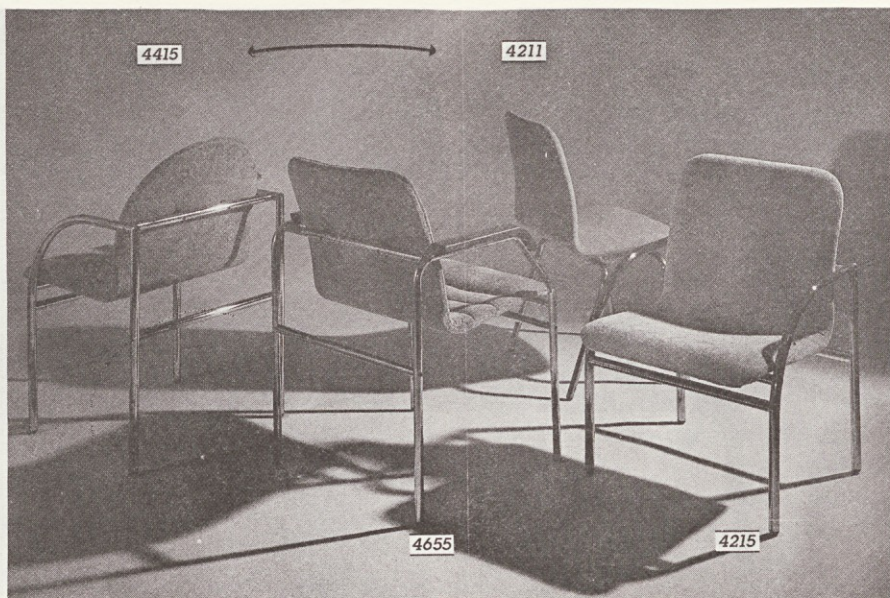
Arch. Marjan Kocjan je vodja oddelka za tržne komunikacije. Z njim bi se lahko veliko pogovorili, vendar se bomo za naše bralce predvsem opredelili na tisto, kar bo zanimalo širok krog. Nekoliko tudi o njegovi zasebni plati.

Poznamo vas kot našega oblikovalca, precej manj zasebno. Kje stanujete?

Sem poročen. Imam pet let staro hčerko. Živimo v Kamniku. Žena je dipl. ekonomist in je zaposlena.

Kaj delate v prostem času?

V prostem času sem z družino. Rad

Kovina dopušča oblike, ki se jim les upira in jih je zato s slednjim težje doseči. Prav zato dopušča oblikovanje v kovini večjo svobodo. Oblazinjenje pa skuša stolu ali fotelju nadomestiti toplino.

imam tudi šport. Igram tenis, srfam in smučam. Blizu mi je fotografija. Radi se tudi peljemo z družino okoli.

Ali v vseh oblikah okoli sebe vidite, kaj je dobro narejeno in kaj slabo?

Seveda, te zadeve opazujem in imam o njih svoje mnenje - kriterij dobrega in slabega.

Ali vas zanima tudi oblikovanje izdelkov?

Močno sem vključen v grafično oblikovanje in posebej teh ambicij nimam. Razen, ko gre za čisto zasebne zadeve, ko sem narisal tudi predmete, ki tvorijo mojo stanovanjsko opremo.

Nekateri oblikovalci so zelo sodobni in jih preprost človek težje razume, drugi so starega kova.

Odgovor bi nekoliko drugače obrnil. Ne gre toliko za sodobnost in stari način, pač pa, kako oblikovalec odgovori na določeno nalogo. Zmotno je prepričanje o neki umetniški prostosti. Pomembno je, kaj zahteva tržišče, tu nastopa problem in kako je neki avtor odgovoril. Odgovarjati je treba pravilno, da bo proizvajalec uspešnejši, več prodal.

Ali so v naših slovenskih trgovinah tudi izdelki, ki so slabo oblikovani?

Veliko jih je, preveč. V to še ni prodrila prava zavest. Predvsem je prisotna sedanja netekmovalnost v gospodarstvu. Letos sem bil v Žiriji, ki je ocenjevala industrijske izdelke. To je bil 13. bienale industrijskega oblikovanja. Bera med slovenskimi podjetji je bila porazna. Izdelke smo morali celo zavrniti. Tako na področju pohištva, kot tekstila in drugega.

Kaj pravite na staro, kmečko pohištvo, hiše in oko-lico? Kako se je po tej smeri znašel nešolan slo-venski človek?

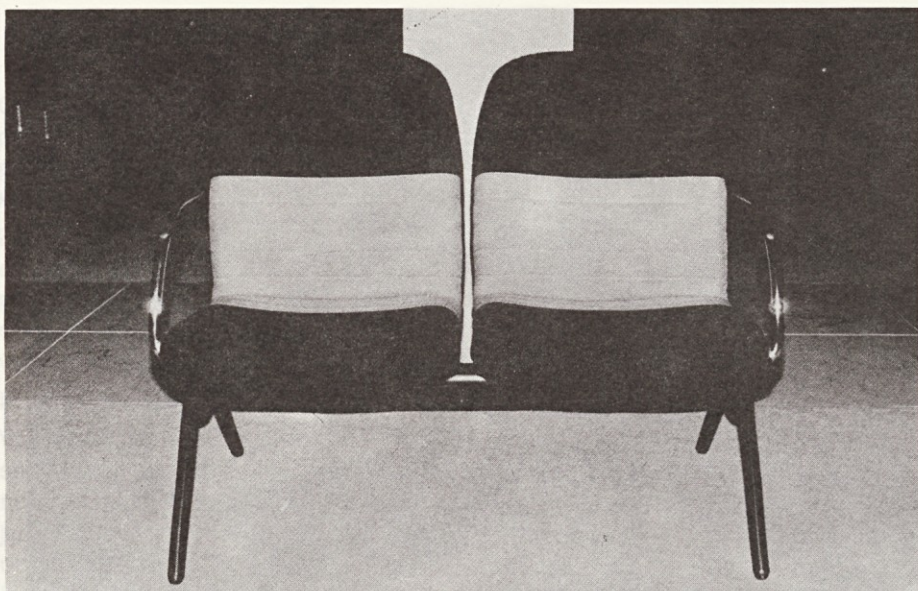
Vsekakor imam do stare dediščine pozitiven odnos. Vseeno pa je marsikje to danes žalostno gledati. Po drugi svetovni vojni so novi graditelji izgubili občutek za proporce in materiale, ki so ga imeli naši dedje. Ne da se več prilagati na folklorne vzorce.

Marjan Kocjan je človek za svoj poklic. Po njegovem prihodu v Stol je odlično uredil zadeve, ki slikovno in tekstovno predstavljajo tržno komuniciranje. Njegova predstavitev naših izdelkov je bila povsod priznana in že večkrat nagrajena.

Naši izdelki imajo z njegovo predstavitvijo vse tisto, za kar so se trudili oblikovalci teh izdelkov in izdelovalci v proizvodnih obratih.

Nadaljevanje na str. 26

Včasih pride zelo prav dvosed. Posebno, če je še tako lepo oblikovan kot ta, ki smo ga slikali v našem upravnem prostoru.

Koliko oblikovalskega znanja se pridobi z izobrazbo?

Pomembna sta talent in izobrazba. Na zelo pomembnem mestu pa je potem pošten odnos do dela.

Velikokrat sem gledal vaše prospekte in plakate in občudoval vaše delo. Kaj vse se da narediti z lepo fotografijo, risbo, črtami in barvami. Ali je, recimo, perspekt, ko pride iz tiskarne, točno tak, kot ste si ga vi zamislili?

V večini primerov je tako. Med tiskom so kontrole. Včasih tudi tiskarji predlagajo kaj dobrega.

Stolov znak ste zelo lepo oblikovali. Če vas kar naravnost vprašamo: kako, da ste se zopet odločili za leva, ki je že pred dosedanjim znakom predstavljal Stol?

V svetu je trend, da se znaki na 20 let menjajo ali dopolnijo. Razlog so uvedbe novih tehnologij, drugi način produkcije, spremembe na trgu.

Prav simbol leva se v svetu veliko uporablja. Je pojem trdnosti, kvalitete, zanesljivosti. Dosedanji Stolov znak tega ni predstavljal.

Steri Stolov znak je bil rumene barve, sedaj je pa v dveh barvah!

Barva je tudi spremenjena v pomenskem smislu. Poleg tega, da se zelo lepo kombinira siva in rdeča barva, ima prav rdeča pomen dobrega in kvalitetnega.

Kaj pomeni pripis pri znaku: Nove podobe prostorov?

To je kvaliteten premik podjetja h kupcu. Podjetje mora tudi na tak način povedati, da ni samo proizvajalec opreme (in je vse drugo zadeva kupca) pač pa nudi popolno stvaritev. Naročnik se sreča s proizvajalcem, ki ne želi opreme le prodati, pač pa, zasnovano po želji in potrebi uporabnika, tudi vgraditi v nje-

gove prostore in tako opremljevalno kulturo dvigniti.

Kaj vam je v Stolu všeč in kaj vas moti? Všeč mi je pozitiven odnos do tega, kar delam. Seveda pa so v vsakem okolju tudi zadeve, ki motijo. Več je pozitivnih.

Bliža se novo leto. Kaj imate v načrtu za prihodnje? Mislimo na službene zadeve. Prihodnje bo za nas na nek način prelomno. Naš oddelek bo delal tudi za zunanje naročnike, sicer ne iz naše, lesne dejavnosti. Torej bomo skupina, ki bo opravljala svoje delo tudi za druga podjetja.

Kaj pa načrtujete v letu 1992 zasebno? Kakšno lepo potovanje.

Kaj pravite, kako se bo Slovenija kot samostojna država znašla?

Upajmo, da se bo. Vzdušje ni optimistično. Doživljamo padce življenjskega standarda. Skrb nam vzbujajo tudi poteze, ki jih vlečejo naši politiki.

Ste človek srednjih let. Upate, da bo vaša generacija doživela boljše čase?

Od študentskih časov naprej doživljam stvari, o katerih ne morem pohvalno govoriti. Vsem skupaj pa nam ostane upanje, da bomo vendar krenili na boljše pot.

Gospodu Marjanu Kocjanu hvala lepa za prijazen pogovor. Kot človeka in strokovnjaka smo ga skušali približati našim bralcem.

Pogovor je pripravil
Ciril Sivec

Novoletno praznovanje

Se poslavlja Leto, zadnji dan,
v veselju, glasbi praznovan.
Izmenjali želje, vseh darov.
Da dober čas prišel bi nov.
Novo Leto, prvi januar,
z njim prične se novi koledar.
Zdravja, sreče vam, družinici.
Da se vse želje izpolnile bi.

Franc Ravnikar, upokojenec

Prijatelj me je neko nedeljo po nogometni tekmi povabil na kozarček vina; kar tako, na skromen klepet ob kozarcu, kot se pravi. Ej, kar prijalo je, pa je moj prijatelj rekel:

- Popijva še en kozarček! Prvi je bil za eno, drugi naj bo za drugo nogo!

Pa sva popila drugi kozarček, ki nama je zelo teknil.

- Se pravi: v tretje gre rado. Ali ne? Torej popijva vsak še tretji kozarček, je rekel.

Čez čas je prisrčno zabundal:

- Saj veš, ne, stol ima štiri noge, ali ne? Torej popijva vsak še četrti kozarček.

Protestiral sem, a nisem dosegel nič. Ko sva izpraznila že četrti kozarček, je moj prijatelj z dokaj visokim glasom vzkliknil:

- Na roki imamo pet prstov, torej za vsak prst po en kozarček!

- Bova popila še po en kozarček? Osmega vsak? me je vprašal. Jezik se mu je že kar zapletal.

Branil sem se: - Kaj naj naredim, da mi ne bo treba popiti osmega kozarčka vina?

Prijatelj me je svetlo pogledal in odgovoril:

- Nič, prav nič! Samo vstani in odidi. Sicer pa osmica, številka osem, prav nič ne pomeni, ničesar ne pojasnjuje ali razlaga, no ja, razen v "fabriki" oznanjuje konec "šihita". V dramatičnih časih, ko naše Stolo vo nogometno moštvo zaslužno ali po naključju izgubi z osmimi zadetki, pa številka osem le nekaj pomeni in razlaga. Toda na to, prijatelj, pa ni vredno izpiti osmega kozarčka...

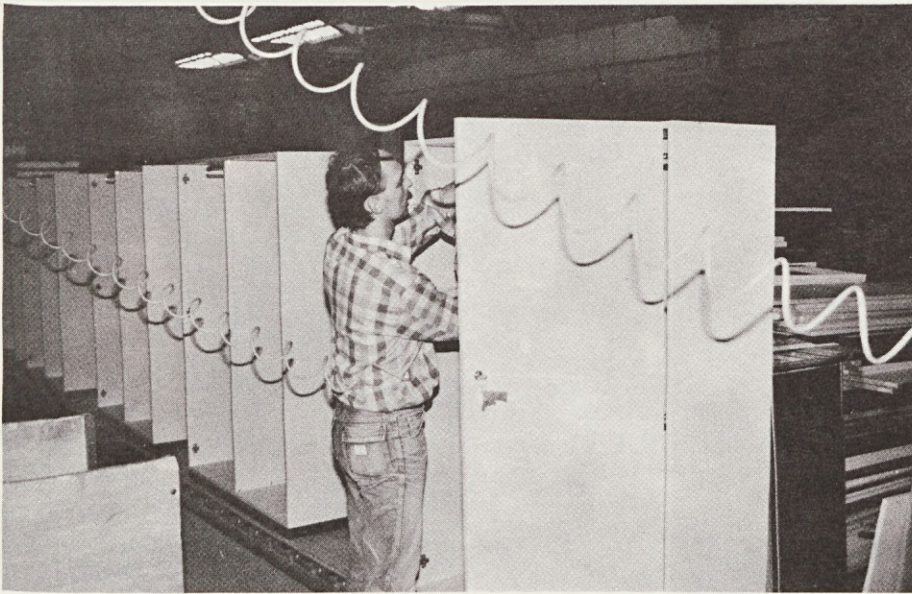
Jože Galin

Tudi on

- V Stolu sem že petnajst let skupaj z istim šefom!

- Jaz tudi! Prihodnji mesec bova slavila srebrno poroko.

STOL

Za nemško firmo Voko je Stol doslej izdelal predvsem pohištvo z laminatnimi površinami, vzorčna serija pa je bila tudi furnirana.

Omare z montažnega traku v PE-2 so zelo dobre izdelave in brezhibnega izgleda.

Vse to, kar je doslej v laminatu, bomo skušali za zahtevnega nemškega kupca prenesti v furnirano izvedbo. Ta bo v črnem laku.

Ogled delovnih postopkov v tovarnah DAUPHIN in VOKO v Nemčiji

Naša delovna organizacija nam je omogočila izredno zanimiv obisk v Z. R. Nemčiji, ogled proizvodnega dela pri naših poslovnih partnerjih DAUPHINU in VOKU. Več Stolovh sodelavcev je po obisku te proizvodnje reklo, da je to koristneje, kot ogled raznih sejmov, kjer obiskovalec vidi le stroje, obdelovalne naprave in izdelano pohištvo, ne vidi pa delovnega postopka. Že pred obiskom nas je vse zelo zanimalo, kako pravzaprav delajo Nemci, kakšne naprave in pripomočke imajo in kako je njihovo neposredno delo vodeno.

Ogleda v obeh tovarnah sta dala jasno razumeti, da je pri Nemcih delo opravljeno kot zadeva posameznika, tako v storilnosti kot kvaliteti in vsestranski iznajdljivosti, kar omogoča vsakodnevno uspešnost in uresničitev zastavljenih načrtov. Nemški delavci so delali na vseh mestih, kjer se le da, ločeno eden od drugega, da se posebej vidi posameznikova uspešnost, kljub temu pa v tesno povezani celoti in kjer je le mogoče, v tekočih trakovih, da se polizdelki in izdelki po nepotrebnem ne prekladajo, pač pa po najkrajši poti potujejo v končno skladišče.

Kjer to dovoljuje tehnološki postopek, so delovna mesta med seboj ločena in tako onemogočeno nepotrebno medsebojno komuniciranje, vsak trenutek pa se vidi delovno zalaganje delavca. V tekočih trakovih niso vse delovne operacije točno enako dolge, vendar ni ničesar prepuščeno naključju, temveč si delavci med seboj močno pomagajo in tako izdelek ali morda še polizdelek hitro in kvalitetno potuje naprej. Vsak delavec, ki ima delček prostega časa, še dodatno

naredi tisto operacijo, ki je ta čas smiselna in pride na koncu vsem prav.

Njihovo delo je dalo vedeti, da nimajo nepotrebnih dogovarjanj in statičnih poudarkov v odnosih na raznih nivojih, ugibanj o raznih delih in povzdigovanje posameznih, morda bolj pomembnih delovnih operacij. Za te tudi ni na voljo več delovnega časa kot ga delo potrebuje. Vidi se, da je vsak delovni postopek odlično vnaprej pripravljen, manjše zadeve pa dobro usposobljeni delavci takoj rešijo in se naslednji trenutek že lotijo drugega dela.

Na orodjih, strojih in linijah imajo združene operacije in tako zmanjšujejo število prehodov in s tem izdelavnih ur.

Poudarek je na uspešnosti, poenostavitvi in velikem številu pripomočkov, še posebej transportnih trakov med delovnimi operacijami in slednjič pri prenosu izdelkov v skladišče.

Skratka, vsi delavci dobro delajo in jim tudi prehod iz enega na drug izdelek ali polizdelek ne vzame veliko časa, ker je zamenjava že vnaprej pripravljena in neposrednega delavca že čaka na delovnem mestu.

Tudi v Stolu, kot v drugih delovnih organizacijah pri nas, je še miselnost, da naj se tudi v prihodnje tako dela kot dosedaj in so bili na tiste, ki so hoteli kaj spremeniti, pritiski, da so pač slednji zelo

Nadaljevanje na str. 28

Električni deli orodij, strojev in naprav so iz nekdanje osnovne pogonske funkcije že pred leti prešli v zahtevnejšo nalogo. Zaradi veliko bolj zahtevne izvedbe je temu primerno tudi vzdrževanje.

Marjan Sušnik spada v skupino električarjev, ki mu tako delo ni problem.

pametni in bodo gotovo "pogrunтали", da se bo samo delalo. Namen teh predlagateljev pa je pot k boljšemu delu. Vse nove zadeve je treba preizkusiti v delovnih enotah, obenem pa skrbeti za vedno nove izboljšave, ki na naših tleh prav tako lahko najdejo pot v naš skupni dobrobit.

Delo se začne pri dobro zamišljenem in tako uporabnem izdelku, ki bo našel gotovo pot do kupca, točnih in preglednih načrtih, ustreznem in pravočasno nabavljenem materialu, sodobno izdelanih napravah, kot izredno pomembnem pa dobrem delavcu, ki ne bo brezglavo garal, obenem pa bo njegov uspeh povprečen, temveč proizvajalcu, ki bo delal uspešno, tudi z glavo na delovnem mestu in nenehnem študiju, kje se da delo izboljšati in skrajšati. Premalo je, da se to dogaja le ponekod in tako tisti delavci ob spoznanju, da drugim v ožjem ali širšem skupnem procesu ne gre za učinkovito proizvodnjo, postanejo še sami taki.

V Nemčiji, kjer smo si ogledali njihovo delo, ne more delavec kazati s prstom proti drugemu delavcu ali proti pisarnam in govoriti, zakaj pa drugi ne dela, ker tega povoda nima. Ostane mu samo dobro pripravljeno delo, ki naj ga takoj opravi. Kolikor bolje bo izstopal iz povprečja ostalih delavcev s svojim ustvarjalnim delom, toliko večji bo tudi njegov osebni dohodek.

V Nemčiji smo videli, kako je proizvodni material prišel v delavnico in je bil nekaj ur zatem naložen v izdelkih v pripravljene tovarnjake, ki so robo odpeljali naročnikom. Vendar ne samo serijsko, pač pa izdelano po različnih naročilih.

Vsklajena proizvodna posadka je vedela, kaj hoče in vsakdo izmed njih je za obstoj opravil svoje delo, tukaj ni bilo nobenih prigovarjanj. Vsi delavci samo vedo, da je tisto, kar je mogoče, potrebno narediti. Taka je njihova vzgoja od mladih učnih in začetnih, praktičnih let.

Ciril Sivec

Vratarska

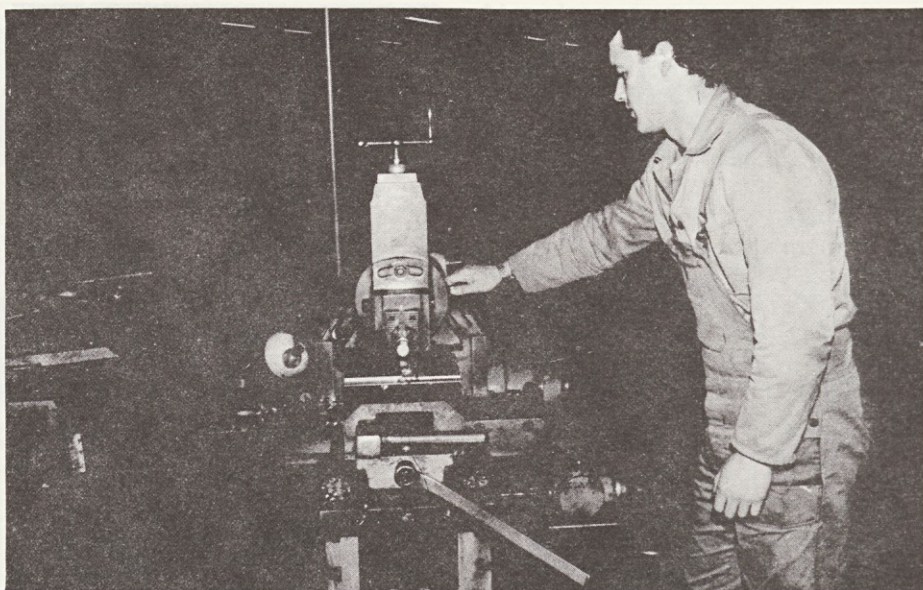
V Stolu je moral vratar pisati knjigo izhodov, kam kdo gre. V glavnem so hodili na SZDL, RK, ZSMS, RK, na ZSS, itd. Nekega dne je prišla mimo Meri s cekarjem in rekla:

- Grem na KTMV!

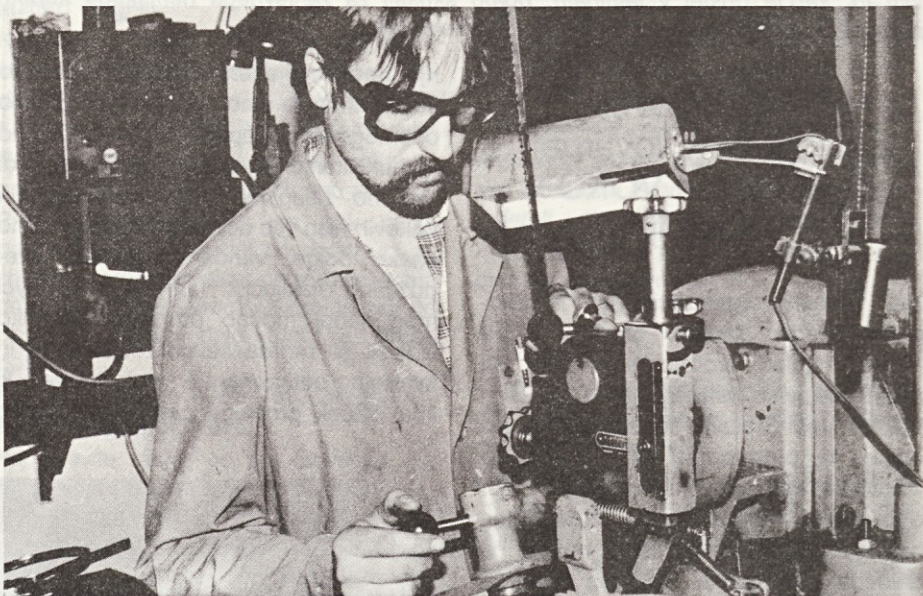
Vratar je že pisal kratico, potem pa stekel za Meri in jo vprašal:

- Kaj pomeni ta kratica?

- Kar tako malo ven!

Boris v vzdrževalnem oddelku je po poklicu orodjar in ima tako primerno znanje za natančna dela. Kot mlad kovinarski delavec si bo na delovnem mestu pridobil še potrebne delovne zahteve naše delovne sredine.

Nekdaj smo v Stolu tračne žage brusili ročno, s trikotno pilo in vpetjem v primež. Starejši delavci (ti so sedaj že odšli v pokoj) so trdili, da tako nabrušen list najboljše reže in brušenje na brusilni avtomat tega ne bo moglo doseči.

Seveda pa je potrebno tudi pri strojnem brušenju natančno poskrbeti, da so zobje pravilno oblikovani in natančno razperjeni.

Ivo iz Špitaliča je pet let na takem delu.

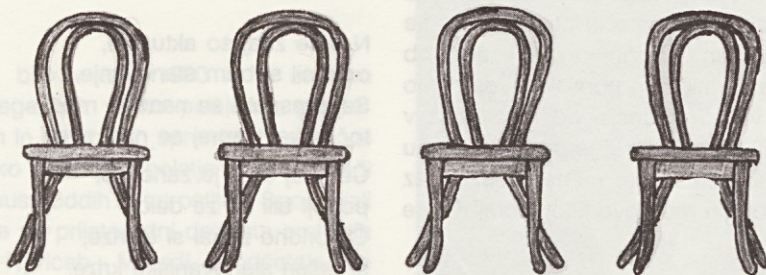
Tako je pri nas

Čez mejo nam hoditi treba ni,
čez mero vsega se pri nas dobi.
Nesreče smrtno se dogajajo povsod pri nas,
vsak dan gre vse več ljudi "zbogom".
Pijancev se dovolj dobi povsod,
pri nas se že vsak drži za plot.
Ves svet udarjen je na sex,
pri nas gremo vsi pit na ex.

Drugje se širi kriminal,
pri nas to sploh ni več škandal.
Drugje so le napol oblečeni,
mi smo pa že skoraj iz kože slečeni.
Drugje milijonska je imovina,
pri nas le miloščina.
Denarni zavod, to je banka,
a ne pri nas,
pri nas "keša manjka".

Jože Galin

NEKAJ BESED OB LETNI ŠTEVILKI GLASILA

Leto 1991 bo v zgodovini slovenskega naroda in tako tudi vseh Stolovih ljudi zaznamovano na poseben način. Nismo pričakovali, da bo na slovenskih tleh zopet divjala vojna in na ozemlju nekdanje Jugoslavije zavladal tolikšen nered in še eden, veliko močnejši vojni spopad na sosednjem Hrvaškem.

Naš delavec je zaskrbljen in v njegovi glavi se pretakajo nenehne misli na vrel Balkan, ko je spregovorilo orožje in je nekdanji sodržavljan segel po življenju svojemu sosedu, človeku, ki mu je nekdanj pravil brat. Naš odnos do dolgoletnega skupnega zaupanja se je močno spremenil.

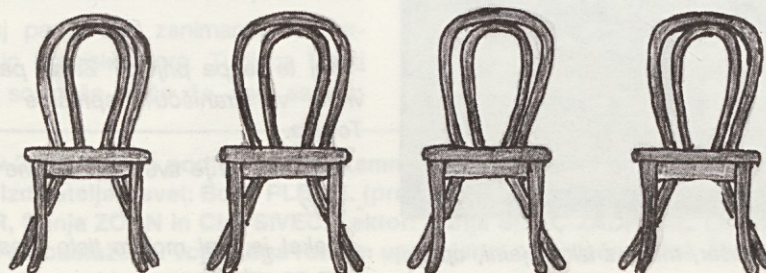
Ljudje smo v tem letu živeli zelo nemirno. Življenjski standard je padel. Poslovne vezi, ki so več desetletij tekle na "jugoslovanskem" ozemlju, so skoraj popolnoma prekinjene in Stolovi izdelki so morali najti nove prodajne poti in s tem novo vrednost, obliko in še dodatno kakovost. Stol je v tem letu v vseh težavah in nemirnem času vendar dobro delal. Delavci niso bili odpuščeni in osebni dohodki so bili redno izplačani.

Stolovi delavci smo se tako na delovnem mestu borili za naš skupen in svoj obstoj. Delo v proizvodnih oddelkih ni bilo delavcem toliko pisano na kožo. Bolj kot prejšnja leta je bilo treba delati tisto, kar je še zagotavljalo zaslužek.

Toliko večjo zaslugo ima Stolovo vodstvo, strokovnjaki in poslovni ljudje, ki so kljub izrednim razmeram uspeli zagotoviti vsem Stolovcem delo. Veliko tovarn v Sloveniji je v tem letu 1991 prenehalo poslovati. Delavci so se znašli brez dela in dobrin, ki iz tega izhajajo.

Stol je v letu 1991 dobil za vsakega našega delavca večjo vrednost. Omogočal mu je tisto, kar so imeli tisoči drugih odvzeto.

Dobro v skupnem kolektivu lahko z vestnim delom doprinese vsak delavec. Tega se moramo še bolj zavedati.

Zopet je leto naokoli in našim delavcem in upokojencem želimo pripraviti kar najbolj zanimivo in pestro številko Glasila. S pripravo smo pričeli toliko prej, da bi bili do konca novembra zbrani vsi sestavki in slikovno gradivo.

V decembru so samo trije celi delovni tedni in do takrat mora biti številka gotova. Ker je v Glasilu nekaj strani barvnih, zahteva tisk še nekoliko več časa.

Sicer pa oblikovanje Glasila in tisk v tiskarni ni problem (le zbrani material je treba do točno določenega roka oddati) kot priprava gradiva pri nas samih.

Že skoraj dve desetletji smo istih želja, namreč, da bi strani našega časopisa vsaj delno izpolnili naši neposredni proizvajalci. Problemi, ki jih tarejo, so, novih idej je v tolikšnem številu gotovo dovolj. Ali pa preprosto razmišljanje o boljšem in lažjem delu na svojem in sosedovem delovnem mestu. Pa še drugi prispevki, ki prav tako zanimajo sodelavca in doma prijatelja in znanca. Vsega tega je lahko veliko, posebno še med tisočglavo množico.

Že velikokrat smo slišali, da človek ne živi le od telesne hrane, ampak tudi od duševne. Da ni njegovo delo le golo preživljanje, ampak življenje tudi s tistim, kar ga razveseljuje, osreči, zanima, pomiri in mu tako daje ob drugem smisel in zadovoljstvo.

Veliko smo se že pogovorili z našimi delavci. Reči moramo, da se posebno zadnje čase močno zanimajo za dogajanje okoli sebe in v širši družbi. Vse pa kaže, da se tudi naši ljudje, kot drugod po svetu, predvsem zanimajo za lasten obstoj.

Nadaljevanje na str. 30

Linija za obdelavo ploskovnih polizdelkov v tozdu 2 je naprava, ki z vgraditvijo nove, sodobne mozničarke zahteva za nastavev veliko znanja, ob rednem delu pa tudi temeljit nadzor.

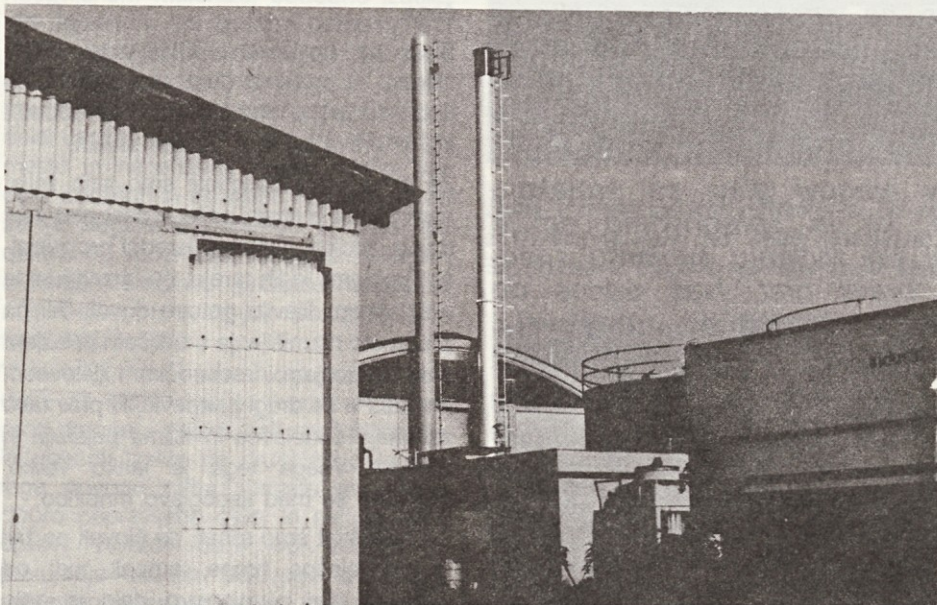
Novi delavci so se morali v delovanje linije posebej poglobiti, da so osvojili njene zahteve.

To se kaže tudi za sodelovanje z našim Glasilom. Gotovo boste segli po njegovih straneh in prebrali, kaj mislijo vaši vodje, sodelavci in še kdo drug (in se spomnili časov, ko smo si vendar bolj zaupali).

Ne zamerite temu pisanju. Sodelovanje je prostovoljno. Vendar pa bi morali vsi skupaj vendar dati pečat na neko leto v vašem skupnem življenju v Stolu, ko je tovarna kljub izrednim problemom v družbi normalno delala in smo se vsako jutro tudi mi zbudili z mislijo, da nas naše delovno mesto čaka.

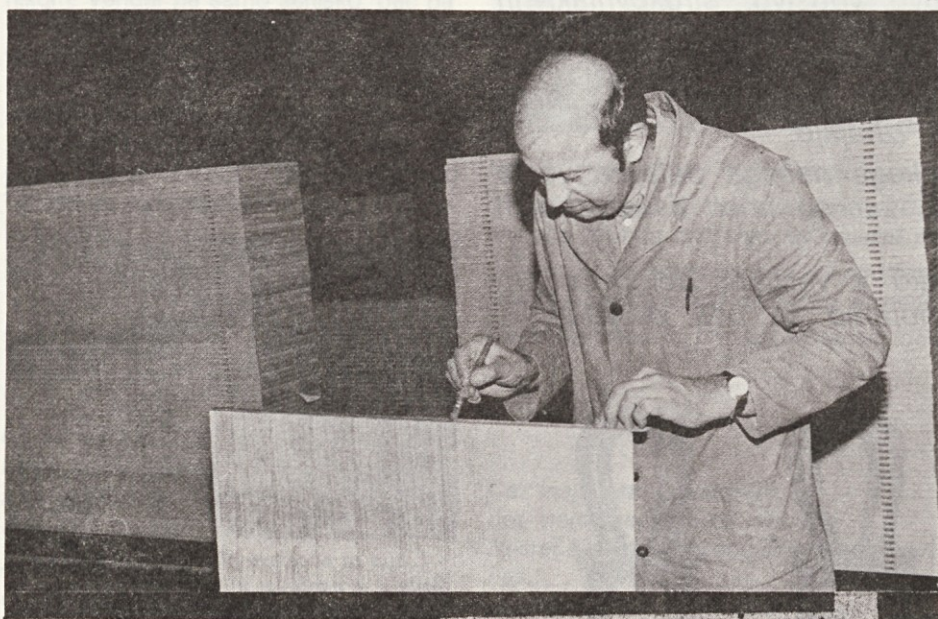
Ob skorajšnjem novem letu ponesite to številko s seboj. Hoteli smo vam povedati nekaj prijaznih, domačih besed, in ko se boste v teh prostih dneh vsedli ob domače ognjišče, pomislite, da smo vendar veliko srečnejši od marsikoga v nekdanji Jugoslaviji, ki je prav v tem letu ostal brez doma, brez rednega dela, brez svojih ljudi in mu novo leto skoraj nič ne pomeni.

Urednik

Ob kurilnici PE 2 je postavljen nov dimnik. Tako se tudi na zunanji vidi, da so zadeve znotraj prostora preurejene.

Kurjači v tej kotlovnici so povedali, da kurjenje na plin zahteva manj vsakodnevni čistitvi, potreben pa je drugačen pristop.

Včasih pa je treba narediti še kaj drugega. Lojze Drešar, mizar z izkušnjami, opravi vse tisto, kar zahteva trenutno stanje v delavnici.

Delo orodjarja in brusilca rezil je zelo različno.

Odkup stanovanja

Novice zdaj so aktualne, odkupil si bom stanovanje. Saj presneto se nam že mudi, točka kar naprej se nam draži.

Če kdaj se ti je zahotelo, pogoji bili so za delo. Če pridno zbiral si devize, si rešen stanovanjske krize.

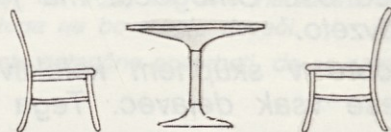
Nam bili so to dobri časi. Prihranki bili večji naši. V banki smo le te hranili. Potem pa zanje smo prosili. Če sam opravil si to delo, ti še posebno je uspelo. Zdaj rešil se boš ti iz krize. Ko dražje boš prodal devize.

Franc Ravnikar, upokojenec

Pri zobozdravniku

- Kaj se pa tako tresete? zanima zobozdravnico.
- Ja, strah me je...
- Boste kozarček za korajžo?
- Z veseljem!
- Izvolite! Boste še enega?
- Prosim...
- Nate! No, je zdaj bolje?
- Še malo me je strah...
- Izvolite! Zdaj bo pa dobro, kajne?
- Res. Zdaj se pa nič več ne bojim. Prav rad bi videl tistega, ki bi se upal dotakniti mojih zob!

Nasvet

- Kaj te je pa prijelo? Zakaj pa močiš vrata v stranišču? sprašuje mojster Toneta.
- Zdravnik mi je svetoval! odvrne Tone.
- Kaj?
- Rekel je, naj močim tisto mesto, kjer sem se udaril!

Jože Galin

Ker je bilo v letu 1990 in v začetku letošnjega leta veliko političnih, gospodarskih in družbenih sprememb, smo vsi že težko čakali na poletje in s tem tudi na dopust, oddih in sprostitve. Spominjali smo se na prijetne dni dopusta preteklih let v Njivicah, Maredi, Podčetrtku in drugod.

Kljub novim (višjim) cenam je bilo prijav za letovanje v naših objektih veliko. Marsikod je zanimanje presegalo razpoložljive kapacitete in precej delavcev smo vpisali na čakalne liste, da bi lahko letovali v primeru, če bi kdo svoje letovanje odpovedal.

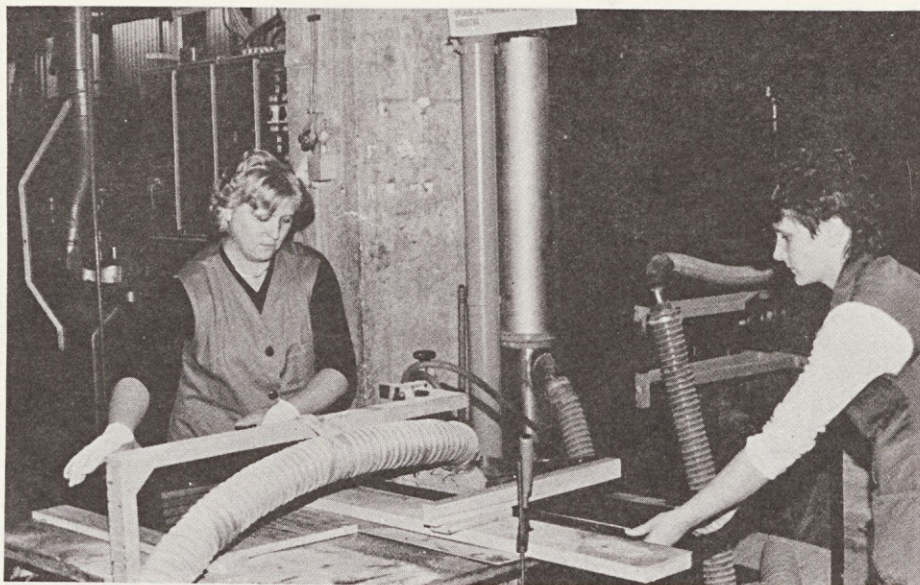
Potem je prišel 26. junij 1991 - razglasitev Samostojne Slovenije in naslednje jutro streznitev: napad na našo Slovenijo. Vsi smo bili šokirani. Vse se je ustavilo. Vsi načrti o letovanju, življenju in prihodnosti. Razen enega upokojenca, ki je ostal v Podčetrtku, so vsi takoj, ko je bilo to mogoče, prekinili letovanje in se vrnili domov.

Tistim, ki so se v času vojne znašli v Čatežu, so v hotelu prijazno ponudili zaklonišče in gostoljubje. Vsi so bili zelo zadovoljni in obljubili so, da se bodo v Čatež še vračali.

Po desetdnevni vojni je nastopilo mučno obdobje moratorija. Kljub temu, da smo vsi lažje zadihali, so bili ljudje še naprej previdni in niso hoteli tvegati z dopustom v preveč oddaljenih krajih. Kaj kmalu se je izkazalo, da je bila njihova previdnost upravičena. Vojni v Sloveniji je sledila še bolj kruta in dolgotrajna vojna na Hrvaškem, tako, da se je večina naših delavcev odločila letovati v Slovenskem primorju - v Piranu. Letovanje v Njivicah in Maredi je bilo tako letos aktualno le konec julija in v začetku avgusta.

Sicer so delavci Stola kazali največ zanimanja za letovanje v Podčetrtku, Njivicah, Maredi in Bohinjski Bistrici. To se kaže tudi v zasedenosti objektov.

Najmanj pa je bilo zanimanja za Barbarigo in Kranjsko goro. Tudi na Veliki Planini so naše koče že vso sezono

Med osnovna dela v lesni delavnici spada razrez polizdelkov na krožni žagi. Vendar je treba k zadevi pristopiti dovolj resno, da je delo točno narejeno. Tudi varnosti je ob vsakem gibu potrebno nameniti vso pozornost.

V grobem razrezu smo slikali dve marljivi delavki, Cvetko in Olgo. Po dolžini sta razžagovali kvadratni bukov les.

Vsako letev je bilo potrebno natančno pogledati, za kaj bo pri kasnejši obdelavi primerna.

prazne, saj zaradi remonta žičnica že od aprila ne obratuje, in kot kaže, bo tako vsaj še do Novega leta.

Poseben problem so mladi delavci, ki imajo malo dopusta in bi zato vsi radi letovali v času kolektivnega dopusta. Ker pa imajo med kolektivnim dopustom prednost družine, mladi nikdar ne zberejo potrebnega števila točk. Zato jim marsik-

daj ne preostane drugega kot letovanje samo čez vikend.

Tisti, ki so kljub težkim razmeram letovali v naših objektih, so se vračali zadovoljni, vendar vsi skupaj upamo, da bo letovanje v prihodnjem letu dosti boljše.

Slavica Gams

Izdaja v 2050 izvodih podjetje STOL Kamnik, d.d., Uredniški odbor: Ciril SIVEC (urednik), Mitja REDJA, Nande LAH in Sonja ZORN. Izdajateljski svet: Boris PLEVEL (predsednik), Ivan REPOVŽ, Andrej PERČIČ, Fani PODGORŠEK, Franci ŠTEBE, Danica KOČAR, Sonja ZORN in Ciril SIVEC. Lektor: Darija SIVEC-ZADRGAL. List izhaja enkrat letno in ga prejemaajo Stolovi delavci, delavci na odsluženju vojaškega roka in upokojenci brezplačno. Tisk Železopromet Ljubljana. Oproščeno prometnega davka po pristojnem sklepu 421-1/72.

SLIKE STANETA KOČARJA

Pozno jeseni so hribovske ture najlepše. Doline so ovite v meglo, svetlobe so poševne. Le pohiteti je treba, kajti dan je kratek.

V gozdu veljajo posebni zakoni. Tako kot so debla rasla, tudi padejo. Še ko podrti ležijo na tleh, je v njih neka notranja napetost, notranji ritem.

Naj vam ta grčasta zvezdica ali snežinka prinese nekaj svoje enkratnosti v enoličen dan.

ŽELJA

Želja,
edina želja,
ki jo imam,
si ti.
Nihče mi je
ne more vzeti,
nihče,
razen ti sam.
Samo ti mi lahko
rečeš ne,
samo ti,
ker lahko izgubim
samo tebe,
ker drugega nimam.
Samo tebe si želim, ker te ljubim,
resnično ljubim.

Irena

Črna p(e)čka

Nič ne bom rekel.
Če te voham,
mislim,
da te je rodila steklenica parfuma;
če te tipam,
podiram tvojo strukturo
– saj pod lasuljo si skoraj brez las.

Zato bom gledal tvojo senco ponoči,
zalival posušene rože
in kuhal čaj iz »kofeta«.

Refren: o ješ jabolko v temi,

Refren:
Ko ješ jabolko v temi,
ne vidiš črva,
a ko ga občutiš,
JE ŽE PREPOZNO.

VARIACIJA

Vedno
ko si želim malo nežnosti
dobim jo po glavi
morda pa sam sem kriv
ker sem naiven
ker v vsaki čeri
vidim svoj pristan.

Tinč

Obiski

V enem izmed mnogih blokov na Duplici
se na hodniku srečata dve sodelavki, ki
stanujeta v istem bloku.

- Maja, a si morda bolna? Že 14 dni
videvam zdravnika, ki odhaja iz tvojega
stanovanja?!

- Veš kaj, Sonja, iz tvojega je mesec dni
hodil oficir, pa te nisem vprašala, kdaj bo
vojna!

PREIZKUŠNJA V GORAH

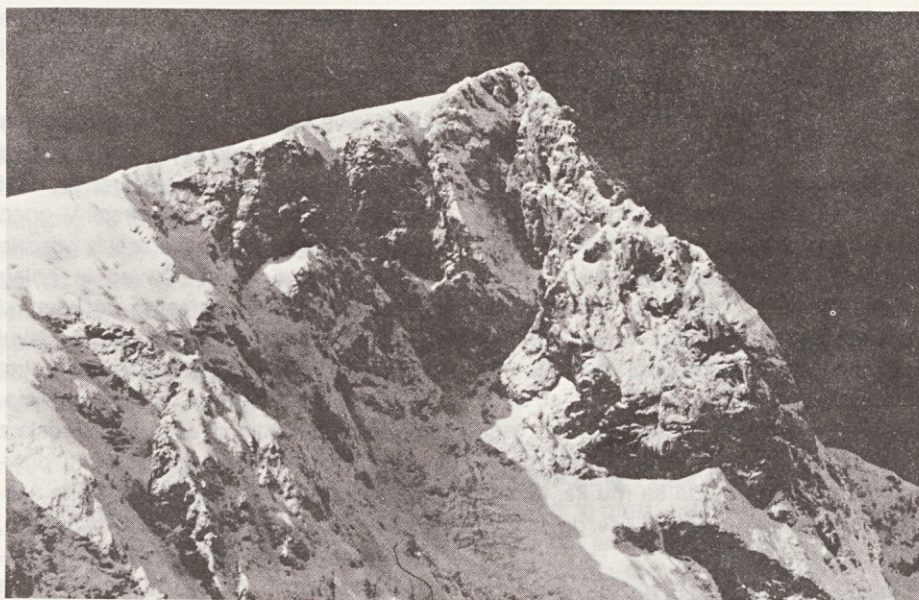
Poznojesensko nedeljo je bilo. Čudovito vreme je naredilo gore takšne, kot jih imam najrajši. Temnomodro nebo, rumeni macesni pod belimi stenami, spodaj za podlago pa zeleno rušje. Bilo je že proti poldnevju, ko nisem več zdržal doma. Pripravil sem nahrbtnik in jo mahnil proti Kokrškem sedlu. Kokrška dolina je v resnici sijala v toplem soncu in živih jesenskih barvah.

Skoraj poletno vreme me je podžgalo, da sem urno stopal po stezi proti sedlu. Z leve je vabila bela stena Kalške gore. Ne, sam pa ne grem tja gor. Ko pridem iz gozda med rušje, vidim, da nekdo stopa po stezi nekaj ovinkov pred mano. Že na daleč sem spoznal, da je Janko iz kamniškega alpinističnega odseka. Naš "Pubi", sicer redkobeseden, a preudaren, jedrnatih, mnogokrat hudomušnih besed, ko spregovori. Ko se razveseliva drug drugega, kmalu ugotoviva, da sva enakih misli. Tako lep dan, škoda bi ga bilo. Greva plezat. En, dva, tri, sva že bila pod steno.

Odločila sva se za Miškino grapo, smer pohlevnega imena, a spoštljive dolžine, kot sem ugotovil kasneje, kot tudi to, da smer sploh ni grapa, ampak se v zadnjem delu postavi kar precej pokonci. Pubi je bil tedaj že izkušen alpinist, jaz pa še pripravnik. Neučakano sva zaplezala v smer. Hitro in tekoče napredovanje prvega v navezi, pogled na pisane pike planincev na poti proti sedlu, pomirjajoča tišina, vmes žvenket klinov in čudovite gore vsenaokrog. Čas je mineval nezaznavno.

Vsa ta harmonija naju je zamotila, da nisva opazila prvih belih ovčkov na nebu - znanilcev poslabšanja vremena. Barve so osivele, začel je pihati stalen, vedno močnejši veter, tudi sonce se je skril. Vremenski preobrat v hribih je lahko neverjetno hiter, da temu verjameš le, če ga sam doživiš.

Z veliko potrpežljivostjo je Pubi spremljal moje plezanje, čeprav je vedel, da sem mnogo prepočasen za tisto, kar je prihajalo. Prve snežinke so naju prese-netile kljub ostremu, ledenemu vetru, ki jih je napovedoval. Snežinke so se množile in večale. Prej suhi, topli in varni oprimki in stopi so se spremenili v mrzle, spolzke in nezanesljive pomočnike pri plezanju, ki je zato postalo mnogo počasnejše. Ko se mi je tretjič zanohtalo in sva že slutila rob stene, se je prikradel

Kalška gora v trdi zimi - pogled izpod Brane

novi zahrbtnjež - noč. Začelo se je temniti. Snega je bilo tedaj že toliko, da sva oprimke morala izbrskati iz enolične beline nad sabo. Čeprav nerada, sva morala priznati, da brez luči ne bo šlo. Na srečo nas na kamniškem odseku v šoli zadosti trdo primejo in navadijo na to, da je svetilka del planinske opreme. V soju svetilk, ledenem plesu snežink in strupenem mrazu, se je začela "krvava" borba za preživetje. Otrpli, belkasti prsti so morali iz rokavic, saj drugače majhnih, redkih oprimkov ne moreš uporabiti, drugih pa žal ni. Počasi je pa vseeno šlo navzgor.

Zadnji težji odstavek je Pubi zlezel res mojstrsko, če pomislim na razmere, v kakršnih je to naredil. Zabil je klin v z ledom zalito razpoko, sledilo je nekaj minut sopihanja in iz meteža mirni glas: "Varujem!" Kot drugi sem imel veliko opravka, da sem mu sledil tam čez. Končno greben, kjer je bil veter še močnejši in bolj strupen. Že dalj časa je bila popolna tema. Opotekala sva se med sunki vetra, ki je preraščal v pravo tuljenje. Tako se je nadaljeval križev pot, dokler končno nisva prilezla do poznanega lesenega kola na vrhu Kalške gore. Vrh - tolikokrat mesto zadovoljstva in sreče nad premagano steno, je bil tokrat le grenko spoznanje - šele na pol poti sva. Treba je še dol.

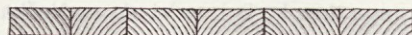
Po zavarovani plezalni poti, ki je tokrat svoje "zavarovanje" skрила pod sedaj že globok sneg. Ob brlečih svetilkah sva, še sedaj ne vem kako, pritavala do kočice na Kokrškem sedlu. Družno sva ugotovila, da je treba naprej, saj je snežilo vse močnejše. Brodila sva po novozapadlem snegu in kalvarija se je nadaljevala proti

dolini. Tja sva prišla okrog 4 zjutraj in nato pot nadaljevala peš proti Stahovici.

Tedaj je zapadlo v gorah pol metra snega, saj je snežilo še ves naslednji dan in nastopila je prava zima.

Ustavil sem se prav pod Miškino grapo, kot že tolikokrat, ko sem šel tod mimo. In v mislih, kot tudi že tolikokrat, preletel tisto dolgo noč. Prijazna, pohlevna in vabljiva gora mi je tedaj pokazala, kaj v resnici zmore. Ker je bila milostna z mano, tega spoznanja nisem nikdar pozabil.

Frane

NORA DIRKA

Dolgo so v miru živeli brez prepira, v slogi, oni. Vse do tedaj, dokler pri sosedu pred vrati nov FIAT ni stal. Mož postajal je živčen, z ženo se rad je prepiral in jo v službo zapodil. Za boljši standard, zato, da sosed ne bo imel več kot oni, še sam se je za denarjem zapodil. Delali so in delali, zapustili so red, ljubezen. Otroci v šoli so pešali, doma je bil sam prepir. Res! Kmalu kupili so GOLFA, a le nekaj časa jim je na obrazu je sreča sijala. Čez leto dni spet pri sosedu pred vrati nov avto stoji - PEUGEOT 404. Mož še bolj nad ženo rohni. Nove in nove milijone zahteva. Hoče, da tudi pri hrani se štedi. Vsaj toliko, da spet bi dohiteli sosed. Kmalu so dobili MERCEDESA - automatik. Kaj jim vse skupaj pomaga. Žena v postelji z rakom na želodcu leži. Mož je že leto in pol v bolnišnici. Otroci izgubljeni tavajo sem ter tja - nevzgojeni. Ne za šolo ne za delo, brez ljubezni so usodi prepuščeni. A črn mercedes v garaži stoji in čaka, da popelje na zadnjo jih pot. Tja, kjer spe tudi tisti, ki peš prehodili so cesto življenja.

Tinč

SKOK ČEZ ZAKONSKI PLOT

Ne, Jernej res ni bil tak, kot drugi. Skoraj vsak dan je slišal, da se ta in oni od njegovih sodelavcev ukvarja z neko drugo žensko, filmi na televiziji so narejeni skoraj izključno tako, da prikazujejo prazne zakonske nezvestobe, celo v nekem časopisu je Jernej prebral, da je vsak tretji poročen moški nezvest, vsak čas pa bo že vsak drugi. Zase pa je vendar trdno mislil, da se mu kaj takega ne more zgoditi. No, mislil je do tistega dne, ko se je začelo...

Z Nežko sta delala v isti delovni enoti. On je bil njen mojster, ona njegova podrejena. On je bil star skoraj šestdeset, ona nekaj čez dvajset, ali tako, kot je sam pomislil: lahko bi ji bil dvakrat oče.

Nežka ni prav rada delala in je tako, kot vsaka ženska, kaj hitro opazila, da je mojstru najbrž všeč. Jernej je imel že po naravi neko nagnjenje do črnotlasih žensk, čeprav je bila prav njegova žena svetlolasa. Pri Nežki mu tudi ni ušla gibčna hoja in še kar postavno telo. Na lepem je tudi opazil, da ima zelo lepe, bele zobe, precej lepše, kot njegova žena.

Jernejevo naročanje in kontroliranje del pri njegovi delavki Nežki se je spremenilo iz povsem normalnega in enakopravnega stanja, kot ga je imel z drugimi delavkami tistega dne, ko je izvedel, da se Nežka s svojim možem ločuje. To seveda ni spadalo v delovne obveznosti, vendar jo je še tisti teden vprašal, če sta še skupaj s svojim možem.

"Ah, kje pa. Že tri tedne sem zopet pri svojih starših. Hitro sva se poročila in še hitreje ločila. Dobro, da nimava otrok. Pa kako prijazen je znal biti ta moj nekdanji Blaž. Bila ga je ena sama sladka beseda. Delati pa ni hotel. Nekaj je govoril, da bo naredil hišo, da bova šla iz bloka in se bova lepo imela.

Ko bi bilo treba začeti delati ali vsaj pripravljati za hišo, je pa vedno odstopil. Pa še zemljo za hišo bi lahko dobil pri svojih starših. Pa še z njim je najbrž nekaj narobe, saj vidite, da še vedno nimava otrok."

Jernej je zadržal sapo in se močno začudil. Saj mu je vendar vse tako natančno povedala, kot bi bila njegova

žena ali vsaj ljubica. Da, ljubica, to bi bilo nekaj. Da ne bi bil drugačen od drugih. Zakaj bi bil slabši.

Jernej je vedno mislil, da je iz vsake ceste pot v gozd in je že po nekaj metrih vožnje med drevesi pravi mir. Večkrat je videl kak avto, ki je na lepem zdrsnil v gozd ali se je nekako boječe prikazal iz gozdne poti na glavno cesto. Če se je poleg šoferja sklanjala vroča ženska glavica, ki je le z enim očesom pogledala po glavni cesti gor in dol, potem pa se vedla, kot da se ne bi nič zgodilo, je bilo sumljivo. No, če sta se tako dva ljubčka srečala z nekimi nepoznanimi ljudmi, je bilo pravzaprav vseeno. Še daleč pa ni bilo vseeno, če se srečaš s poznanim človekom, kot sta se tistega decembrskega popoldneva Nežka in Jernej. Iz gozda je na lepem stopil njun sodelavec Leon, da bi ga vrag pocitral. Pa še Jernej je imel z njim slabe odnose.

Jerneju je Nežka nekako boječe zlezla v naročje in Jernej je občutil, da se tudi vanj vrača nekdanje življenje, mladost, ko je tako stisnil dekleta k sebi, da je tej zastal dih. Poljubil je Nežko in pred očmi mu je bila njegova Francka in njuna dva sinova. Eden že skoraj s štirimi križi in drugi s tremi in pol. Zakaj je moral ravno sedaj na to pomisliti, ko ne desnem sedežu zatrepetala črnotlasi Nežka, dekletke, ki bi bilo vendar premlado za katerega od njegovih sinov.

Tudi Jernej je bil pod kožo krvav, v trenutku je bil mlad fant in v gozdu ni bilo mračno zimsko popoldne, pač pa na lepem cvetni maj. Pod obronkom je teklen čist studenec in krošnji sklonjenih brez sta se zazibali v nagajivem vetru. Rožna odeja na tleh je bila prijetna in mehka, iz jasnega neba je odsevala sončna toplota. Ja, pa menda vendar ne. Na šipo je prislonil nos nepridiprav Leon in Jernej

ga je opazil šele čez čas, ker se skozi avtomobilske šipe ni prav dobro videlo. Toda, bil je Leon in na obrazu je imel nek čuden nasmešek in Jernej je zopet pomislil na svojo ženo, kateri zna Leon na nek način sporočiti današnji dogodek.

Še nekaj dni potem je bilo doma vse v redu. Žena se je vedla kot druge dni in eden od njunih sinov se je oglasil doma. Že naslednji dan pa je počilo. Žena mu ni hotela nikoli povedati, od kod je prišla informacija, da je njen dosedaj zvesti mož na lepem nezvest. Da je to prav zagotovo in da onegavi okoli neke čisto mlade ženske, ki ima dolge, črne lase.

V nedeljo popoldne se je doma pojavil še drugi sin. Torej so bili skupaj vsi štirje, Jernej in žena in oba sinova. Ženi je tudi sicer tekla beseda kot vaški raglji, sinova pa sta bila tudi vse življenje bolj na mamini strani, kot na atovi. To nedeljo pa se je to še posebno izkazalo, čeprav nobeden od njih ni odprl ust.

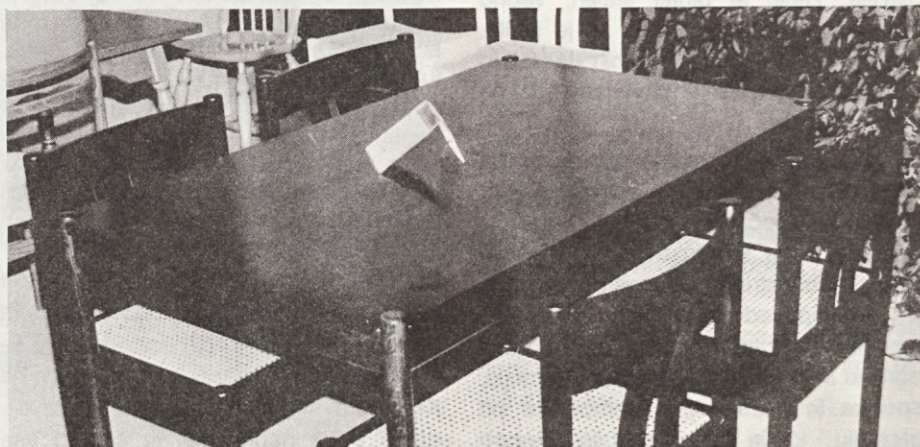
Jernejeva žena ni postavila na mizo nobene pijače. Z besedo pa je ustrelila naravnost tako točno in tako ostro, da bi se od tega stresel marsikak moški. Tudi Jernej se je.

"Zato si pa zanič, kašljaš in dihaš, da ni ničesar s tabo. Pa ravno ti. Te ni nič sram? Kaj misliš, da ni mene nikoli nihče vprašal, če sem za skok čez plot. No, ne ravno sedaj. Tedaj, ko sem bila še mlajša.

No, saj ni čudno, da je tako. Danes so po televiziji vsi filmi ena sama packarija, prav take stvari pa se ljudje pogovarjajo med seboj.

Kaj me briga, če imajo to drugi. Ti pa ne boš tak. To ti danes povem.

Kaj pa vendar misliš. Saj je ta smrklija premlada za tvojo hčerko. Bomo že pogledali za tabo, če boš kam šel."

Bambusova mreža na stoli ali foteljah je morda najbolj prijetna sedalna površina. Zahteva pa večjo pazljivost.

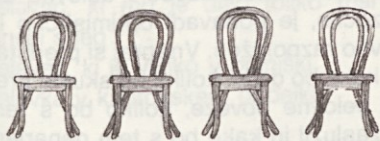
Kaj ni res...

Šli so na delavski avtobus. Vsak s svojimi skrbmi. Čeprav so se poznali med seboj, niso govorili. Morda le sem in tja kakšno besedo. Peljali so se skupaj. Na delo, kjer naj bi ustvarjali svoj lep in svetel jutri, ko si bomo vsi ljudje prijatelji, ko bomo eden drugemu pomagali, ko bomo srečni.

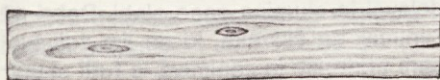
Pa so šli delat le za svoje vsakodnevno preživetje.

Sin je v soboto pozno vstal. Materi ni povedal, da ima nosečo dekle, da sta oba brez službe, da nimata kam iti, da sta takorekoč brez prave volje in ju poleg tega tudi starši ne razumejo.

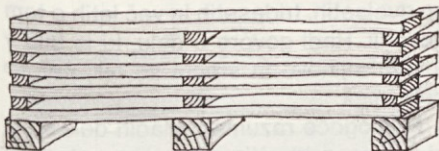

Svoji ženi je pravil, da bo čez nekaj let boljše. Lažje si bodo več prihranili in kupili več materiala za novo hišo. Zadeva pa se je obrnila v drugo smer. Vse je bilo tako drago, da kljub njegovemu in ženinemu zaslužku tega ne bi mogli uresničiti v prihodnjih dvajsetih in več letih.

Oče je bil star. Imel je pet otrok. Redko so ga prišli pogledat. Večkrat le na hitro in še tedaj so gledali, da bi jim kaj dal. Sami mu niso dajali ničesar. Le za god ali novo leto liter vina. Pa še tisto se jim je zdelo preveč.

Ko je umrl, so ga skromno pokopali. Čeprav je bil oče petih otrok, je njegov spomin v njih hitro zbledel.

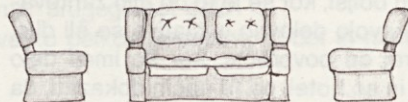

Ob grobu se je enkrat na leto zbrala družina. Vsi niso prišli, ker se jim ni zdelo pomembno. Rekli so, da nimajo časa. V grobu je ležal njihov najožji. Njegove roke so tisočkrat dale. Več, kot so imele. Zanj ni ostalo skoraj ničesar.

Njegovi ob grobu so stali molče. Le bežno so se pogledali. Premišljevali niso ne drug o drugem, ne o najbližjem v zemlji. Čakali so, kdaj bodo šli vsaksebi.

Ostal je sam na cesti. Pokvaril se mu je avto. Še dobro, da se mu ni zjutraj, ko je šel na delo. Zamudil bi. Sedaj pa je šel domov. Ni se toliko mudilo. Mimo so prihajali njegovi sodelavci. Naredili so se, kot da ga ne vidijo. Ustavil se je nekdo, ki ga je komaj poznal. Ponudil mu je pomoč. Rekel je, da je imel prejšnji teden sam enak primer in je hudo, če ti nihče ne pomaga.

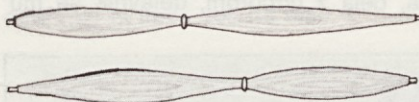
Srečala sta se na tovarniškem pikniku. Dobro sta se poznala, vendar nista nikoli kaj več govorila. Pač nista bila eden za drugega.

Tukaj pa sta vendar sedla skupaj. Ker pač prostora drugje ni bilo. Jedla sta in pila in tudi govorila. Ker je tako nanese. Izmenjala sta kup fraz, da je minil čas.

Jutri bo spet delovni dan. Šla bosta vsak za sebe, čeprav v isti tovarni.

Nikoli ni ženi vsega povedal. Tudi ona mu ni vsega zaupala. Ona je imela svoje muhe, on svoje skrivnosti. Sedla sta za isto mizo, legla v skupno posteljo. Ljudje so ju imeli za kar dober par, onadva pa sta živela vsak po svoje. Življenje pa je teklo. Minilo ga je že lep del.

On si ni pustil ničesar reči. Vse je imel prav. Zelo rad se je znesel nad drugimi. Bili so tiho in ga prenašali takšnega, kot je bil. Videl je vse druge napake, nikoli pa se ni spomnil, da bi pometel pred svojim pragom. - Ali res ni nikoli pomislil, kakšen je. Tudi tedaj ne, ko je imel za to priložnost.

Rekla sta, da gresta na dopust. Vendar šele zadnji dan pred odhodom. Da ne vesta, kam in ne za koliko dni. Tudi ne, koliko ju bo stalo. Oče in mati sta ju gledala.

Odšla sta. Z dopusta nista pisala nobene kartice. In ko sta se vrnila, nista povedala, kako sta se imela.

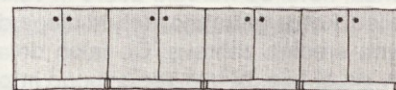

Živeli so skupaj. Mati in oče in sin in njegova žena. Pozabili so na lepo ljudsko modrost in preizkušeno življenjsko ugotovitev, da je najlepše živeti, če si med seboj pomagajo. Eden drugemu. Tako pa se ni nihče menil za drugega. Ne za človeka, ne za stanovanje. Gledali so, kako bi vsak prišel čimbolje skozi. Čeprav na škodo drugega. Težave drugega ga niso bolele.

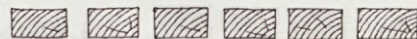

Zlagati se, to je bila najmanjša stvar. Tudi o zadevah, ki so imele neprijetne posledice. Šlo je naprej in nazadnje niso vedeli, kaj je resnica in kaj je laž. Vendar so se nekako navadili na tak način življenja.

K njim na obisk je prišla ženska, ki je povedala vse po resnici. Imeli so jo za neumno. Zakaj bi povedala po resnici, to lahko škodi.

On in ona sta bila neposredna proizvajalca ali po domače, delavca v proizvodnji. Rekla sta, da bosta njuna sinova nekaj drugega. Vse sta dala zanju. Mladima pa so bile goreče želje staršev malo mar. Malo tudi trdo prislužen denar. Vedla sta se kot odvezana telička. Nista pomislila, da starša ne bosta večno živela in bo treba nekda skrbeti zase.

Hčerka je o starših raje rekla slabo kot dobro in sin ni nikoli rekel o mami in atju dobre besede. Tudi starša nista imela rada svojih otrok. Rekli so, da je pač tak čas. Časi, ko so se imeli ljudje med seboj radi, so minili. Danes je bil vsak med njimi nekaj več in v očeh drugega manj. Od skupnosti, ki se ji pravi družina, je ostala le počena lupina. In vsak je bil ujet v svoj lastni jaz, iz katerega ni mogel ali pa tudi ni hotel.

DOBER DELAVEC, SLAB DELAVEC

Mišljenje človeka se ne vidi in gotovo bi bilo včasih komu neprijetno, če bi ga zasačili pri njegovem trenutnem ali kar daljšem mišljenju. Teško je reči, kaj kdo misli; zanimivo je, da je vsaj na zunaj v delovni organizaciji vsak dober delavec. Če to v resnici ni, je njegovo obnašanje tako, da bi ga sodelavci imeli za dobrega delavca.

Dober delavec se od slabega močno razlikuje. Dober delavec bo že pred začetkom delavnika premišljeval kako in kaj bo delal, rad bo šel na delo, rad bo prestopil ograjo delovne organizacije. Sodelavce mu ne bo neprijetno srečevati, v njih ne bo videl ljudi, katerim bi se rad za vedno izognil. Dober delavec ima rad svoj delavnik, ker ve, da se življenje boljše le z delom. Če nekdo rad dela, mu delati ni hudo in delovnik ni nikoli predolg.

Kadar se delavec loti dela z zdravo voljo in naravno marljivostjo, mu ni težko delati in mu je največkrat delovni čas prekratek. Nekoč je bilo nekje napisano o nekem človeku, da pravzaprav teže dela celo življenje ni občutil, skratka, živel je, kot ne bi nikoli delal, čeprav je bil v nenehnem delu. Delo pa je imel nad vse rad in mu je bilo v zabavo. Zatorej teže dela, o kateri so drugi kar naprej pripovedovali, ni nikoli občutil.

Dober delavec bo tudi skupno delo vzel za svoje. Ne bo mu težko vključiti stroja ali prijete za svinčnik in pričeti pošteno delati. Tak človek ne bo pogledoval na uro, ker bi se mu čas vlekel, temveč bo mislil na delo, od začetka do konca, hotel bo narediti dobro in veliko, boljše, kot je potrebno, kot od njega delovna sredina zahteva. Če takih delavcev ne bi bilo, bi bilo vse skupno in posamezno delo životarjenje, nenehen problem.

Veliko dela se na zunaj ne vidi.

Ni dobro opravljeno delo veliko govorjenja, pričakovanja nečesa, pretiravanja, ki naj ga naivni sodelavci vzamejo v tej obliki.

Dobro delo se pretvarja v človeško dobrino (in v tej obliki pomaga tudi ljudem, ki niso nikoli dobro delali).

Ni razlike med dobrim psihičnim in fizičnim delom, kot ni razlike med tema delavcema. Oba sta delavca. Razlika pa je lahko v končnem učinku.

Naša delovna organizacija je vsako leto pripravila posebna priznanja in nagrade za delavce, ki so bili boljši od drugih in boljši, kot se je to od njih zahtevalo. S svojo delovno iniciativo so šli dlje, naprej od povprečja, ker so imeli delo radi in so hoteli na ta način dokazati, da je delati prijetno. Ljudem, ki žive z delom, življenje prehitro mine. Vedno imajo kup delovnih načrtov, od najbolj preprostih do višjih.

V človeški skupnosti so dobri delavci vedno vlekli skupni voz naprej in nikoli se ni ustavil. Njegova kolesa so se toliko vrtela, kolikor je bilo ob njem pravih ljudi. Če jih je bilo manj, seveda počasneje. Ko jih je bilo več in boljših ustvarjalcev, hitreje in bolj gotovo.

Včasih na televiziji vidimo človeka, ki se z nečim muči in ne odneha. Marsikak današnji človek se vpraša, če je to potrebno ali pa se mu zdi že neumno. Sam se s tem delom ne bi nikoli toliko ubadal. Pustil bi ga pri miru in se obrnil stran.

Slab delavec dobrega človeka po svoje ocenjuje. Početje človeka, ki bo svojo nalogo takoj in odlično izpolnil, se mu zdi neumno. Koliko različnega gledanja na eni in isti problem je v teh ljudeh.

Slab delavec ne pomisli rad na delo. Kvečjemu, kako bi se delu izognil. Kar dela, dela z odporom, delavnik se mu

neznansko vleče. Vse, kar ta delavec naredi, naredi samo zato, ker mora, sicer ne bi zaslužil in ne bi mogel živeti.

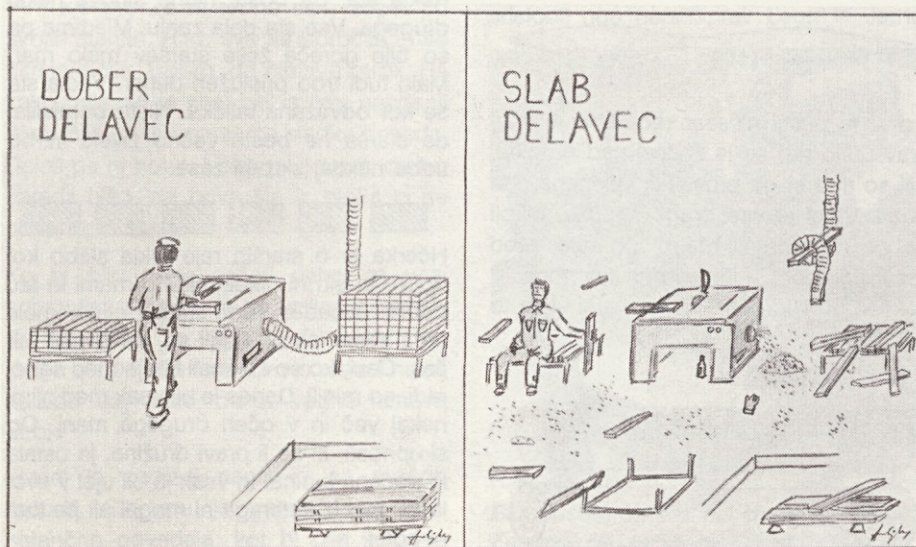
Slab delavec se bo pogovarjal z delovno sredino in ji pravil, da je vse brez smisla, da je danes vse narobe naravnano, narobe organizirano in tudi širša skupnost nima za delo in življenje nobenega smisla, skratka, okoli njih je toliko slabih ljudi, da se sploh ne izplača delati.

Ko pride mlad delavec v delovno organizacijo, je ponavadi optimistično in delovno razpoložen. Vnaprej si predstavlja, kako bo delal, koliko bo skušal preseči delovne obveze, koliko bo s tem več zaslužil in kako bo s tem denarjem živel. Medse ga sprejme delovna sredina. Vrstè se pogovori o tem, o onem, o teh ljudeh, ki še radi delajo in o onih, ki se jim ne ljubi. Ko opazujemo takega, novega delavca, vidimo, da je v začetku poslušen, ubogljiv in marljiv. Zelo redno opravlja delovne naloge in skupnosti ne dela problemov. Skupina njegovih sodelavcev ne miruje. Skupina zase so dobri delavci in skupina zase slabi. Dobri so zanimivi za človeka, ki se jim želi tudi sam pridružiti in zanimiva je tudi skupina slabih delavcev, ki imajo vedno za vse kar je narobe, pripravljen odgovor.

Zelo stari Stolovci radi povedo, kako so včasih delali. Vstajali so ob treh, hodili peš na delo, delali po cel dan, se med seboj dobro razumeli, ob odmorih skupaj zapeli in šli po delu peš domov. Ti ljudje so že pred prihodom na delo vedeli, koliko morajo narediti, da bo mojster zadovoljen in zaslužek dober. Če to ne bi bilo res, ne bi naši ljudje še po dvajsetih, tridesetih in več letih o tem govorili. Radi govore o delu, ki je bilo v tovarni njihovo in srečni so bili, ker so delo imeli.

Ni mogoče razumeti mladih delavcev, ki se ne pridružijo starejšim zglednim delavcem, da bi se naučili pravih delovnih sposobnosti, to obdržali in čez leto zopet prenesli na mlajši rod.

Dober in slab delavec si bosta tudi pri nas stala nasproti. Oba nujno potrebujeta osebni dohodek. Velika razlika je, kako sta do njega prišla. In zelo različno bosta gledala ta OD – kot, da bi delala na dveh zelo različnih mestih. Različen pa je bil samo njun pristop, njuno osebno delo.

NAŠA MINI ANKETA

Kaj imate radi?

vodilni delavec

delavec, ki dela po normi
režijski delavec

vratar

serviser

prodajalka v Interieru

mojster

zabušant

- dobre finančne rezultate
- dobro normo in lahko delo
- visoko plačilno skupino, po kateri je plača višja od vsakega dela po normi
- proste praznike, sobote in nedelje, predvsem ponoči
- stranke, ki so zadovoljne z našimi izdelki in nas hvalijo
- vrsto nezahtevnih kupcev, katerim bi hitro napisala račune in kasirala
- zelo vestne in marljive delavce, ki jim ni mar drugega kot delo
- veliko petkov popoldne, sobot in nedelj

Česa ne marate?

delavec, ki mu je delo toliko mar kot lanski sneg

delavec, ki je veliko v bolniški
delavka v kadrovskem oddelku

medicinska sestra v ambulantni

vodja delovne enote

delavec na ozkem grlu

kupec v trgovini s pohištvom

Stolova delavca, zakonca na dopustu v našem domu

- ponedeljek zjutraj
- ponovnega dela
- delavcev, ki vse obljubijo in vse znajo, v resnici pa ni nič z njimi
- polno čakalnico ljudi, ki se prerekajo kdo je bolj bolan
- zbere delovnih ljudi, kjer je treba pojasnjevati pripombe, katerim se zbrani smejijo
- sodelavcev, ki ga vsak trenutek priganjajo, sami pa delajo, kot se jim zdi
- pohištva, ki stane celo premoženje, denarja pa še za hrano nima
- sosedov Stolovcev, katerih še doma ne moreta videti

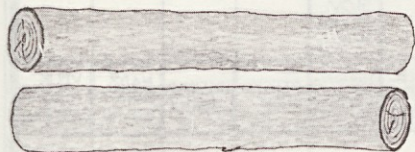
Kateri je vaš najljubši dan?

"spufana" družina

delavec iz dežele, ki stanuje v bloku

novi upokojenec

- dvanajsti v mesecu, ko se vsaj za silo "pošličejo" že teden ali dva trajajoči finančni problemi
- petek ob dveh, ko sede v avto in do ponedeljka pozabi na tovarno
- dan, ko ni treba več na delo

Kdor dela s pravo voljo, mu gre delo boljše od rok. Peter Šum rad dela, z izkušnjami, ki jih je pridobil pri svojem delu, pa zanesljivo odloči, za kaj je furnir primeren

ŠTOR

Pred mano stoji štor
in jaz gledam in
poslušam štor,
ki je pred mano.

In ona gleda v štor,
jaz in mi vsi
gledamo v štor
in se bojimo,
da ne postanemo štori.

Štor biti je hudo,
pa čeprav si samo
moj sodelavec.

Tinč

Izkušnje

- Pri nas v Stolu boste dobivali dobro plačo, vendar le v primeru, če boste dobro delali...

- Saj sem vedel, da bo med dobrimi pogoji tudi kakšen slab!

Kaj rečete zjutraj, ko vstanete?

- pa ja ne bo zopet tako zanikr dan, kot včeraj

- vrag naj vzame ta šiht, kdo se ne bi naveličal

- da bi še dopoldne na delu tako hitro minilo, kot popoldne brez dela

- zopet bom moral gledati tiste ksilhte

- škoda, da ni dvanajsti, tedaj grem rad na dečp

Česa nikoli ne pripovedujete?

- kaj v resnici mislite o sodelavcih

- koliko vam je v resnici do boljšega lastnega dela

KRIŽANKA

SEST.: PLEVEL VINKO	ŠVEDSKO SMUČI- SCE	NASLED- NICA	18. IN 4. ČRKA ABECED	IGRA V ENEM DETANJU	DOBITNICA NOBELOVE NAGRADE	DOMAČE ŽENSKO IME	VRSTA KUKALA	SLOV. IGRALEC BAN	HLADNO OROŽJE	STOL	OTROK	OČKA	ZVEZDA KI ZAJARI IN IZGINE
VRSTA HORMONA SRNAZIV ZA ARABCE										24 UR KOPALIS- ČE V BENETKAH			
KOSITER													
LIJAK													
STAROGR. PEVEC GR. BOG VOJNE													
OBKRO- ŽENJE													
AM. IGR. JAMES OSNOV. ORGANIZ													
ITALIJA													
STARO ASTRON. MERILO													
DEKAGRAM /SKR./ AM. IGR. MICHAEL													
FR. IGR. MAGALI													
SLOV. IGRALEC TURK													
OPERA BLOM- DAHIA													
AMER. IGRAKA EVANS													
OTOK V OTOČJU TAUMOTO													
KRAJ PRI CELJU													
KITAIŠKA IGRAČA PARISKO LETALIŠ.													
PRTOK VOLGE ANTON INGOLIČ													
KRILO RIMSKE LEGIJE													
IME VEČ SL. KRAJEV JAPON. MESTO													
GLASILO IT. SOC. PRITOK OBA V SZ													
MESTO V DALMAC. VRSTA LAME													
BEOTI- JEC													
NEON													
ŽUŽ. AH. INDIJANCI IRSKA ORIG.													
BOLEZEN GRLA													
MLAD. DELOYNA AKCIJA													
PREBIV. IBERIE POVRB. MERA													
BOGDAN NORČIČ													
DRŽAVA V ZDA ITALIJ. MESTO													
JAPON. MESTO OPERA PA- PARDOPULA													
DEL STROJA DRŽAV. BLAGAJNA													
TROPSKA PAPIGA KILOMETER													
STRAST													
ŠPAN. REVOLUC DOLORES													
ALP. SMUČ HANS PREVOZ SREDST.													
PRAŠEK ZA BAR. LAS OTOČKA DRŽAVA													
ŠVEDSKA POTOVAN- JE S PALCEMA													
OBŠA- LOVANJE													
TENIS. IGR. BRUND													
ALUMINIJ LJUBLJ. PROD. GALERIJA													
PRIJATELJ ANTON VSEMO- GOČNOST													
NOVA GRADI- SKA													
RODILNI ORGANI													
VALJEVO V REDU													
OLGA REMS AM. VES. LADIJA													
PRILJUB. NAPITEK STARNIK SVETA PRI EGIPČ.													
MITOL. RIMSKO PODZEMLJE													
ZRAČNI PREVOZ													
ANGL. PISATELJ CONAN													
POLITIK DANIEL ARAP													
NASPR. OD MRZEL													
TOVARNA V DOMAZAL SL. PIS. JANKO													
POLITIK. POGODBA UJEDA													
POSODA ZA VINO													
NOVI SAD													
VINKO KORENT POKR. V ETIOPIJI													
NEMČIJA MOSTOVŽ													
DOMAČA VPREŽNA ŽIVAL													
ENAKA SAMOGL.													
ANTON ASKERC													
POJAV- LJALNI GLAGOL													
LIBANON													
ARGON													
NEODIM													
STOLOV. PISAR. PROGRAM													
RAPORT													
TOVARNA V BEGUNJAH													
MALIK													
KRAJ PRI BOROVJAH /AVSTR./													
KRALJEVIČ IZ MAHAB- HARATE													
STOLOV PISAR. PROGRAM													
SLOV. PEVKA MAJDA													
VOJVO- DINSKI SAHIST													
REKA V AVSTRIJI													
REKA V SLOVEN.													
GRŠKI MITOL. LETALEC													
REDKO ŽEN. IME													
STOL													
KONEC MOLITVE													
VRSTA LADJE													
PREBIV. GRČIJE													
NEM. SKLAD. ARNOLD													
IGRALEC ROBERT DE													
TURISTI- ČNO DRUŠTVO													
ŽENSKO IME													
IBSENOVA DRAMA													
MADŽ. SAHIST ISTVAN													
VELIK NEMŠKI KONCERN													
STAROGR. DRAMATIK													
PREBIV. ARGEN- TINE													
DUŠIK													
ISTO													
SREBRO													
OBOLEV- NOST													
HRVAŠKA PEVKA KSENITJA													
SPREM. BOGA EROSA													
SLOV. PISATELJ STANKO													
AMER. REŽISER PECKIN PAH													
NEKD. TURŠKI VELIKAŠ													
NADAV. NAPLA- ČILO													
NOBELIJ													
LJUDSKA OBRAMBA													
STOL													

Naša tapetniška delavnica se zelo pohvali s šivalnimi stroji ADLER. So vzdržljivi in primerni za posamično in široko proizvodnjo oblažinjenega pohištva.

Tudi ta stroj je v tapetniški delavnici od letos, naročen pa je še eden z možnostjo opravljanja bolj zahtevne operacije.

Tilka Fujan je preizkušena delavka, ki je naredila na stotisoče šivov. Prav take predstavitve smo v Glasilu posebej veseli, posebno, če je v človeku še vedno pravi optimizem in delovna volja.

Nova krožna žaga v PE 9 je zamenjala staro, ki je bila sicer podobne izvedbe, vendar tudi zaradi obrabe nastavnih delov premalo točna in prilagodljiva. Današnji izdelek zahteva brezhibno kvaliteto in funkcionalno vzdržljivost. To pa je mogoče doseči z dobrim strojem.

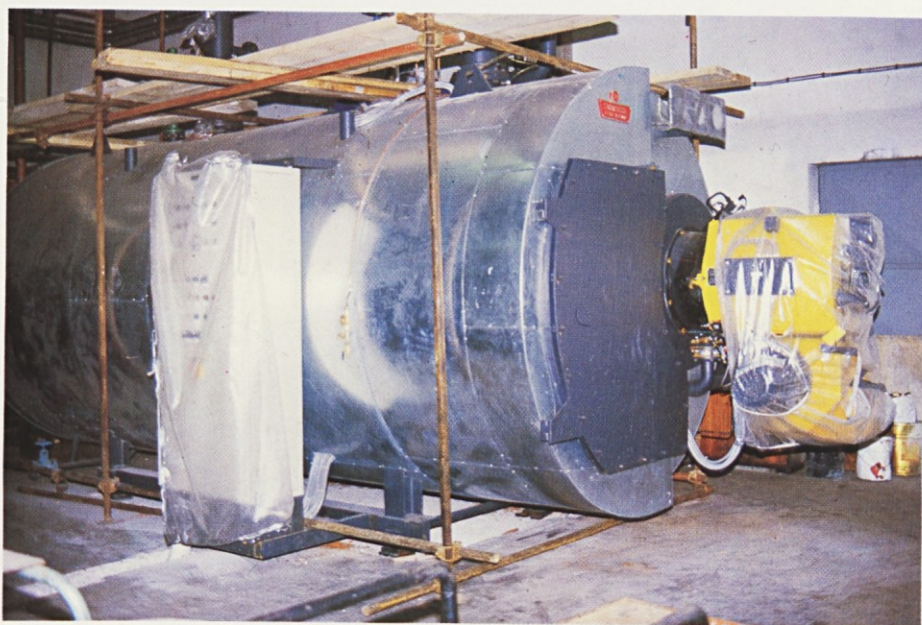
Če ima delavec potrebno strokovno znanje in potrebne izkušnje, kot ima to mladi mizar Matjaž iz Most, lahko delo dobro teče.

Kotlovnica ob PE 2 je doslej za proizvodnjo tehnološke pare uporabljala mazut. Letos pa je način kurjenja spremenjen na plin.

Kurjenje na plin je izvedeno v dveh kotlih. V dosedanjem starem kotlu kot dodatek. Tu je predvsem izveden dovod plina in neposredno izgorevanje in nov kotel s kurjenjem samo na plin.

Posodobljenje je napravljeno tudi zaradi večje zanesljivosti obratovanja. Proizvodnja mora imeti vsak trenutek zagotovljeno oskrbo.

Stolov inženiring

Tako kot na drugih področjih, se je poslovanje zaostri tudi na inženirskih poslih. Od čakanja v pisarni, ko bo kupec potrkal na vrata in prinesel ugodno naročilo, ni veliko. Potrebno je biti aktiven na terenu in spremljati vse novogradnje že od začetka. Razumljivo je, da je tega v sedanjih pogojih manj in je vsak posel dragocen. Poslovanje z južnimi republikami je v celoti prekinjeno, ali pa zelo oteženo. Kraji, kjer bi Stol mogel opraviti dela, so Slavonski Brod, Niš, Sarajevo, Zadar, Dubrovnik. Kaj se v času (11. 11.), ko smo se za Glasilo pogovorili z vodjem našega Inženiringa, ing. Lojzeto Kahnetom, v večini teh krajev dogaja, ni potrebno posebej razlagati. Namesto, da bi gradili nanovo, poteka rušilna vojna, ki ne prizanaša ne ljudem, ne zgradbam.

Največ dela je letos v Sloveniji.

Naša ponudba mora biti boljša od konkurence, poleg cene tudi kvaliteta in roki dobave. Prav pri zadnjem pa se pri nas še vedno rado zatakne. Čeprav naročnik soglaša z našo ponudbo in sklenjenim poslom, je prav od serijske opreme večkrat robo v dogovorjenem času težko dobiti.

Pa še eno primerjanje. Če bi se naši kooperanti tako vedli, bi izgubili delo.

Na inženirskem področju je še delo, potrebno pa ga je dobro opraviti in ob dani besedi zaključiti. Od tega je tudi odvisno marsikatero naslednje naročilo.

Za ilustracijo, da naš inženiring lepo opremlja najzahtevnejše poslovne zgradbe, zopet priobčujemo nekaj fotografij. Na gornji je posnetek delovnega prostora Ljubljanske banke v Ljubljani. Nekateri izdelki so serijski, druge je bilo potrebno nekoliko spremeniti, tretji so narejeni prav za ta primer. Celota pa je lepa, funkcionalna in na tako vidnem mestu tudi naša nadaljna reklama.

Na srednji sliki je pogled s stopnišča na opremljen prostor v Zavarovalnici Triglav v Ljubljani. Zamisel in načrti so delo našega oblikovalca na tem področju, Aljaža Repenška. Oblike so nekaj novega, sodobnega in prijetnega našemu, slovenskemu človeku.

A banka Jesenice je s posnetkom delovnega prostora prikazana na spodnji sliki. Vidi se modul program, marsikaj pa je bilo treba narediti po meri in posebnem načrtu. Tudi ta ureditev je zelo lepa.

Volja in spretnosti roke lahko veliko naredijo. Ne samo v inženiringu, temveč povsod.

